006039

LAIKAS

Nr. 119 VII M.

"EL TIEMPO" SEMANARIO LITUANO — 10 DE JULIO — LIEPOS 10 DIENA 1954 M.

PRANCŪZAI PRALAIMĖJO INDOKINIJOJE

CHURCHILLIS GRĮŽO IŠ WASHINGTONO

Iš viešo pranešimo, kuris buvo paskelbtas po Eisenhowerio su Churchilliu pasitarimų, dar negalima spręsti, ar anglosaksai visiškai suderino savo politiką Sov. Rusijos atžvilgiu. Vieni tuos pasitarimus laiko anglų politikos laimėjimu, kiti, priešingai, pralaimėjimu. Pats Churchillis, grįžęs į Angliją, trumpai pareiškė, kad jis nepralaimėjo, bet politiką pilnai suderinti reikalinga ilgesnio laiko. Tačiau greitas min. kabineto sušaukimas pasitarimams rodo, kad anglai savo politikoje kaiką turės pakeisti. Kuria kryptimi ši neaiški Churchillio politika eis, parodys greita ateitis.

Bendrajame abiejų vyriausybių galvų pareiškime galima įskaityti, kad jie dės visas pastangas taikiu būdu išspręsti Vakarų-Rytų nesutarimus, bet nedarys didesnių nuolaidų, negu ligi šiol jų yra darę. Svarbiausieji pareiškimo punktai yra, kad abu kraštai draugiškai stengsis siekti taikos, pasiremdami Atlanto Pareiškimo nuostatais; kad naudos visas galimas taikias priemones atgauti nepriklausomybę pavergtosioms tautoms, kurios to siekia ir kurios „sugebės" ją išlaikyti. Vėliau Eisenhoweris savo pranešime spaudai nedviprasmiškai pareiškė: „nedalyvausiu jokiame susitarime, kuris bent vieną žmogų padarytų vergu". O Edenas vėl reiškia pageidavimą, kad komunistinė Kinija būtų priimta į Jungt. Tautų Organizaciją. Taigi, jeigu ir susitarė dėl stipresnio laikymosi prieš komunistinį pasaulį, tai išsiskyrė abiejų kraštų politika santykyje su komunistiniais kraštais tarptautinėje plotmėje ir prekyboje. Gal po kurio laiko, kai Kremliaus ponai užims dar daugiau plotų, ir anglų politika labiau prisiderins prie amerikiečių.

NAUJA KARINĖ AŠIS?

Kaip atsimename, prieš pereitą karą buvo sudaryta Berlyno-Romos-Tokio karinė ašis. Dabar, nevykstant Europos kraštų suderinti Europos Gynybos Bendruomenėje, jau kalbama, kad gali būti sudaryta nauja karinė ašis, būtent Washingtonas-Londonas-Bonna. Anoji ašis buvo kreiva, o ši būtų daug tiesesnė ir patogesnė. Ar ji pajėgtų suktis geriau, sunku įspėti, bet reikia manyti, kad tokia ašis duotų progą prancūzams susimąstyti ir peržiūrėti savo politiką Vak. Vokietijos atžvilgiu. Paskutinėje savo kalboje Adenaueris, vokiečių min. pirmininkas, aiškiai įspėjo prancūzus, kad jų atsisakymas nuo Gynybos Bendruomenės, yra žalingas visai Europai ir kad vokiečiai nelauks jų ir patys pasistengs sudaryti savo kariuomenę. Nors prancūzų politiniuose sluogsniuose tas sukėlė didelį nepasitenkinimą, bet manoma, kad Adenaueris tai pareiškė su Washingtono ir Londono žinia. Kad tokia ašis Europos ir nesujungtų, tai vis tik ją žymiai sustiprintų prieš komunistinį pavojų.

AMERIKOJ RAMU

Gvatemala Amerikos kontinente buvo sukėlusi didelį susirūpinimą. Iškilo klausimas, kas šio krašto kovose išeis laimėtoju — Maskvai atsidavę raudonieji ar demokratinė pusė. Tačiau po neilgų kovų ir labai prieštaraujančių žinių staigiu smūgiu buvo nuverstas buvęs prezidentas J. Arbenz, o revoliucionierių ir reguliarios kariuomenės vadai tarp savęs susitarė ir sudarė vyriausybę. Vieni iš pirmųjų naujosios karinės vyriausybės žygių buvo panaikinimas komunistų įvestų įstatymų ir nutraukimas santykių su komunistiniais kraštais. Krašte atstatyta ramybė, bet jo ateitis dar neaiški, nes vyriausybė dar nestovi ant stiprių kojų.

INDOKINIJIJE EINAMA PRIE „SUSITARIMO"

Komunistiniai kariuomenei veržiantis vis pirmyn, prancūzai paprašė derybų dėl paliaubų sudarymo. Po ilgesnių pasitarimų jau skelbiama, kad baigiama prieiti prie susitarimo ir greitu laiku bus pasirašyta paliaubų sutartis. Tolimesnį Indokinijos likimą nuspręs politinė komisija. Tuo tarpu kraštas bus padalintas, ir jo riba turėtų eiti 16 linija. Tai panašus padalinimas, kaip buvo Korėjoje. Toks padalinimas prancūzams neina į naudą ir laikomas jų pralaimėjimu. Po septynerių karo metų prancūzai turi atiduoti daugiau negu buvo praradę.

Klausimas, kodėl neįsikišo savo karine jėga amerikiečiai, kaip tai darė Korėjoje. Manoma, kad nulėmė neaiški prancūzų politika ir kartu jų nenoras suteikti šiam kraštui pilnos nepriklausomybės. Amerikiečiai neturi prasmės kariauti už prancūzų reikalus, jei jie nenori prisiderinti prie jų siekiamos išlaisvinimo politikos. Netenka abejoti, kad šis prancūzų pralaimėjimas atneš didelių nuostolių ir visai Vakarų politikai. Bet kartu gal sustiprins amerikiečių skelbiamą šūkį, kad visos tautos turi teisę į laisvę ir nepriklausomybę. O tos laisvės jos dar labiau trokš, kai paragaus komunistinės vergijos lenteną. Kartu iš naujo iškyla ir Azijos klausimas, ar ir ji visa nepateks į komunizmo glėbį. Atrodo, kad tai išspręsti tegalės tik ginkluotos jėgos, nes Maskvos politika eina kaskart vis aiškesniu naujų žemių užgrobimo keliu. Kiek jos ši politika bus sėkminga, turės parodyti ateitis ir Vakarų vieningumas.

P. S.

Režisorius ir vaidintojai suvaidinę Gedulo Dieną Lietuvių Salėje K. Runimo „Laisvės kainą". Iš kairės rež. K. Runimas, A. Matukas, H. Bagdonas, R. Runimas, M. Derenčiūtė, N. Povilonytė, J. Jankauskas ir K. Černiauskas.

Okupuotoje LIETUVOJE

SOVIETINIO GYVENIMO KRONIKA

Sov. Sąjungoje, o tuo pačiu ir Lietuvoje, kaip oficialiai skelbiama, „atsižvelgiant į piliečių ir visuomenės organizacijų prašymus", dar daugiau išplėstas TS AT prezidiumo 1950 m. sausio 12 d. įsakas "**dėl mirties bausmės taikymo** tėvynės išdavikams, šnipams, diversantams... esant sunkinančioms aplinkybėms"... Praktika parodė, kad daug lietuvių, nuteistų 25 metams, kaip tik ir buvo nubausti pagal šią sudėtį. Tuo būdu ateityje jiems, galimas dalykas, ne vienu atveju gali būti taikoma mirties bausmė.

Jau „įvertinti" ir Lietuvos dailininkų kūriniai, kurie buvo pasiųsti į Maskvos dekadą. „Įvertinimo išklausyti ir pasimokyti iš rusiškosios „kultūros" buvo pasiųsta į Maskvą per 40 dailininkų. Rusai nusiskundė, kad „dar per maža kūrinių, kurie vaizduoja šiandieninę lietuvių buitį ir darbą". Kalbas pasakė kultūros min. pav. Černiauskas, dail. A. Žmuidzinavičius ir kt.

Gautosiomis žiniomis iš anapus geležinės uždangos, šiuo metu visoje Sov. Sąjungoje ir jos satelituose vyksta Berijos šalininkų „medžioklė". Jei prie kurių negalima prikibti, tai tokie bent perkeliami kitur — „rehabilituotis". Ir Lietuva yra gavusi apie 2.000 tokių turinčių „rehabilituotis" sovietinio saugumo pareigūnų, nepageidaujamų Rusijoje kaip tarnavusių prie Berijos ir buvusių jo sandarbininkų.

„Sijojimas" vyksta ir Lietuvoje. Po Stalino mirties penktą kartą keičiamas tik vidaus reikalų ministeris.

Į Kijevą dalyvauti Ukrainos prijungimo prie Rusijos 300 m. sukakties „džiaugsmingame minėjime" buvo pasiųsti Lietuvos kp ck sekret. M. Šumauskas, kom. jaunimo ck sekret. Ratkutė, operos solistė Petruškevičiūtė, tekintojas Remenčius, Eišiškių rajono Melninkaitės vardo kolūkio pirmininkas Babraitis.

Lietuvoj smarkiau pradėtas vykdyti „turizmas", kurį Vilniaus radijas š. m. gegužės mėn. 5 d. pranešime vadina „jauniausia Lietuvos sporto šaka". Mat, „vis daugiau atsiranda ekskursijų ir turistų iš broliškųjų respublikų". Š. m. vasarą „čia atvyks jauni turistai iš Ukrainos, Azerbeidžano, Gruzijos, Sverdlovsko". Tam tikslui „stojo rikiuotėn" turistinė stotis, o „sezoninės bazės" atidarytos Vilniuje, Kaune, Priekulėj, Zarasuose ir kt. Vasarą įsakyta įvykdyti per visus rajonus estafetę, kurioj turės dalyvauti 5.000 berniukų ir mergaičių. Po jos bus „žygis valtimis" Vilniaus — Klaipėdos maršrutu Nerimi, Nemunu ir Kuršių mariomis. Taip pat visa eilė moksleivių bus pasiųsti „turizmo tikslais" į „broliškąsias respublikas" — „susipažinti su Maskvos ir Kijevo įžymybėmis". Amatų mokyklos auklėtiniams šiemet rengiamos trys stovyklos Kauno, Panevėžio apylinkėse ir pajūry. Šių metų vasarą atidaromos 36 pionierių stovyklos, iš jų trys naujos — Panemunėje, Šventojoje ir Žąsliuose. Iš viso okup. Lietuvoje numatyta suruošti 124 miestų ir 10 „tarpkolūkinių stovyklų". Jose per vasarą gaus mokytis net ir poilsio metu „politinės gramatikos" apie 100.000 pionierių ir moksleivių. Į kurortus prie Juodosios jūros pasilsėti siunčiami iš Lietuvos tokie „lietuviai", kaip silkių gaudymo valdybos vidutinio tralerio botsmanas V. Barinovas, kuris išsiųstas į Sinaido kurortą pietų Kryme, kapit. G. Žudininas buvo gavęs „atilsinę" Piatigorsko kurorte", etc.

NEIŠMATUOJAMI TURTAI

Lietuviams ar svetimiems?

Atsiskirdamas su šiuo pasauliu žmogus palieka artimųjų ir pažįstamų tarpe prisiminimą apie savo asmenybę ir būdo savybes. Padariniai jo gerų ar blogų darbų pasilieka tarp žmonių ir liudija apie jį ateinančiom kartom. Nukeliaudamas į Amžinybę, žmogus taip pat palieka šioj žemėj visa, ką yra sukūręs ar įgijęs, visus savo turtus. Jei neturi paveldėtojų ir jei jis pats laiku nepasirūpina savo turto likimu, atsitinka tai, ko jis pats gal labiausiai norėtų išvengti...

Kartas nuo karto mūsų tarpe tenka išgirsti apie asmenis, kurie lietuviško darbštumo, sumanumo ir ryžto dėka yra įsigiję nuosavybes, įsitaisę patogius namus ir nemažas įmones. Jų tarpe yra nemaža asmenų ar porų, kurie neturi šiame krašte giminių nei artimųjų. Kas atsitinka su jų palikimu? Daugeliu atvejų, jų turtu pasinaudoja svetimieji, o kas lieka, atitenka valdžios įstaigoms. Pasėkoje, viso gyvenimo pastangų ir darbo vaisium pasinaudoja tie, kurie gal visai to neužtarnavo.

Kodėl taip įvyksta? Greičiausiai todėl, kad, gyvendami, dirbdami ir planuodami, neturime laiko pagalvoti apie tai, kas įvyks, kai teks patiems pasitraukti iš gyvenimo. Tokį, palyginus, sunkų ir neįprastą klausimą paliekame išspręsti rytojui. Užmirštame, kad „rytoj" nėra amžina; kad tas „rytoj" mus kartą apgaus ir teks nepataisomai pralaimėti.

Įsivaizduokime valandėlei, koks skirtingas būtų dabar Argentinos lietuvių kolonijos veidas, jei visi tautiečiai, mirę šiame krašte ir nepalikę paveldėtojų, būtų laiku pasirūpinę palikti savo turtą rimtiems lietuviškiems tikslams... Įsivaizduokime, kaip daug kas pasikeistų, jei tie mūsų, kurie neturi paveldėtojų, laiku pasirūpintų užtikrinti savo palikimą lietuviškai parapijai, lietuviškoms draugijoms, jaunimui ar labdarai...

Kaip gyvenime mes neišblaškome kam papuola viską, ką turime, taip po mirties mums neturėtų būti visvien, — patarnaus mūsų ilgų metų darbo vaisiai kilniems tautiniams tikslams, ar nueis vėjais. Pirmu atveju, pastatytumėm sau neužmirštamą paminklą dabartinės ir ateinančios lietuviškos kartos tarpe; antru atveju, — mūsų palikimas pranyks kartu su mumis be naudos ir garbės.

Iš kitos pusės, vardo įamžinimui nereikia laukti mirties. Didieji darbo šaltinių ir turtų kūrėjai, kaip Fordas ar Rockfelleris, dar gyvi būdami, skyrė daug milijonų dolerių kilniems darbininkų gerbūvio, mokslo tyrinėjimų, meno tikslams. Jiems dar gyviems esant jų sukurtos mokslo įstaigos, fondai, muziejai, ligoninės, išgarsino jų vardą žmonijos tarpe ir pastatė jiems patvaresnius paminklus už Egipto faraonų piramides.

Šiame krašte turime du didžiadvasius tautiečius, kurie, neturėdami Fordo ar Rockfellerio turtų, mokėjo tinkamai įamžinti savo vardą Argentinos lietuvių tarpe. Mūsų sąlygose, pp. Kazimiero ir Marijos Stankūnų jau visiems žinoma dovana — puikus vasarnamis Kordobos kalnuose lietuviško jaunimo auklėjimo tikslams, yra galbūt reikšmingesnė ir brangesnė, už bet kurią milijoninę Fordo įstaigą J. A. Valstybėse.

Pp. Stankūnai ne vien parodė gilų ir visuomeninį susipratimą, ne vien įamžino savo vardą Argentinos lietuvių kolonijoj. Jie kartu įrodė, kad yra žygiai, kurie, atlikti pačiame gyvenimo žydėjime, atneša tokių asmeniškų pasitenkinimų, kokių daugelis negali pasiekti didžiausiais turtais ar garbės troškimu.

Reikia tikėtis, kad pp. Stankūnai neliks mūsų tarpe vieninteliais; kad atsiras tokių, kurie pasiryš atsistoti greta jų, ir tokių, kurie laiku padarys reikalingus sprendimus ir nepasitikės neamžinuoju rytojum. Sprendimas, kaip matėm, yra visai paprastas ir aiškus — brangiems lietuviškiems tikslams ar neužsitarnavusių svetimųjų išgraibstymui?

Leonardas Sruoga

Buenos Aires, 1054-VI-16 d.

✻ **Š. m. birželio 25 d.** Münchene įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovų pasitarimas su JAV kongreso nariu Kerstenu. Pasitarimų metu Dr. P. Karvelis visų trijų Pabaltijo valstybių vardu padėkojo Kerstenui už jo žodį, atsųstą į Bonną per š. m. birželio minėjimą. Min. Selters ir min. Liepinš pareiškė padėką už visą jo darbą ir pastangas Pabaltijo valstybių laisvinimo reikalu. Ta proga buvo taip pat paliesti aktualieji klausimai, ypačiai dėl Baltijos valstybių traktavimo ir padėties Europoje. Ryšium su Kersteno atliekama misija š. m. birželio 28 d. įvyko kitas pasitarimas, kuriame lietuviams atstovavo VT narys M. Gelžinis. (URT).

✻ **Šio mėnesio pradžioje** į Münchena buvo atvykę Kersteno komisijos tardymų parengiamieji pareigūnai su Mr. Allenu priešakyje. Inf. Tarnybos valdytojas su jais užmezgė reikalingą kontaktą. Paskiau komisija iš Müncheno buvo išvykusi į Londoną, kur birželio 14 d. buvo pradėti apklausinėjimai. Š. m. birželio 21 d. visa komisija atvyko į Münchena, kur dirbs apie dvi savaites.

LA RIQUEZA FORESTAL EN EL SEGUNDO PLAN DE GOBIERNO

En el capítulo XI del Segundo Plan Quinquenal están claramente delineados los objetivos del gobierno en lo que atañe a la acción forestal. El país debe lograr el autoabastecimiento de la madera que necesita, asegurando al mismo tiempo la estabilidad y la evolución de la sólida economía que representa la rica y variada flora argentina.

Esta acción se está cumpliendo por intermedio de la Administración Nacional de Bosques, que es el órgano de aplicación de la ley 13.273, de acuerdo con la cual se han suscrito convenios de ayuda forestal con las provincias de San Juan, Mendoza, San Luis, Corrientes, Córdoba, Tucumán y La Rioja, a las que la Nación entregó $ 1.200.000, previo estudio de los respectivos planes, para la ejecución de nuevas plantaciones, mejoras y ampliaciones en los viveros, implantación de barreras forestales, rompevientos para el rescate de tierras erosionadas, planes de riego, etc.

De esta manera se va extendiendo a través del país una acción iniciada hace dos años en la provincia de Jujuy con la entrega de la suma de 200.000 pesos para la producción de especies forestales en los viveros de El Carmen, Hornillos y Capital, acción esta que tiene acreditados, asimismo, importantes trabajos en las provincias de Buenos Aires. Presidente Perón y Misiones, y en los territorios de Neuquen y Rio Negro.

Además de esta extensión nacional de la riqueza forestal, se ha trabajado y se está trabajando en profundidad al implantarse en el país los estudios forestales superiores, teniéndose en cuenta la necesidad de contar con personal argentino ampliamente capacitado para tomar a su cargo el cumplimiento de la política forestal iniciada de acuerdo con las especificaciones de la ley precedentemente citada.

Orientada hacia la obtención de las especies forestales necesarias para el cumplimiento de los planes relacionados con el suministro de materia prima para vivienda, energía, protección agropecuaria, durmientos, tanino, postes, papel, etc. la actividad de los viveros ha aumentado en un 35,2 por ciento en la producción de plantas, que totalizó 18.414.207 unidades en 1953 comparada con el período anterior.

La vasta extensión de nuestros bosques y la considerable distancia a que se encuentran de los grandes centros poblados, explican el constante peligro de incendios en los mismos. Sin embargo, a medida que avanza el tiempo, es cada vez mayor la tarea de protección. Se han formado brigadas de combatientes y se realizan patrullajes aéreos favorecidos por la construcción de cinco torres de observación erigidas en el territorio del Chubut.

La recaudación obtenida durante el año próximo pasado alcanzó a la suma de $ 32.985.732,99, casi el doble de los 17.556.868,60 recaudados en 1952, y todo hace esperar que con las previsiones del Segundo Plan Quinquenal la riqueza forestal argentina cubrirá ampliamente las necesidades del país y podrá responder ventajosamente a las demadas del exterior.

TAMBIEN EN MATERIAL DE COMBUSTIBLES SOLIDAS SE AVANZA EN DEMANDA DEL AUTOABASTECIMIENTO

Hemos señalado en reiteradas oportunidades, la importancia extraordinaria que las previsiones del Segundo Plan Quinquenal otorgan a todo lo relacionado con la producción y suministro de combustibles. Hemos puesto de relieve que las realizaciones que se vinculan con la solución de ese ingente problema, tienen asignado un lugar de preminencia en los planes del gobierno del general Perón, tendientes a lograr en este importante rubro, el ideal de autoabastecimiento.

En este orden de cosas, el aprovechamiento de los combustibles vegetales, tiene también una importante misión que cumplir, razón por la cual se ha encarado, en forma racional, la forestación y reforestación de vastas zonas de la república, a fin de contar, en condiciones económicas propicias con la materia prima necesaria para la elaboración de esos combustibles.

En este tipo de realizaciones, se ha llegado a un tipo de explotación altamente rendidor, de la cual es excelente ejemplo el plantío „Mazaruca", ubicado en el departamento de Gualeguachú, Entre Ríos, obra de forestación de primera magnitud, con especies de eucaliptas adescuadas a los fines porseguidos y planeada para desarrollarse en "ciclos de corte", lo que permitirá la obtención de materia prima en forma permanente, como consecuencia de la reforestación escalonada. Se estima así, que el plantío rendirá tres cosechas, por rebrotación de las cepas originales.

El rendimiento por hectárea, singularmente elevado en este caso, ya que se lecalcula entre las 250 y las 300 toneladas, permitirá adoptar el moderno procedimiento carbonífero, denominado de "horno continuo", que ofrece un rendimiento del 33% de carbón vegetal, muy superior a los mejores registrados con los procedimientos anteriores.

La utilización de este sistema y la disposición del cultivo, dada su calidad de artificial, permitirá mecanizar muchas de las tareas de explotación con la consiguiente mejora de las condiciones operativas y de los costos, a lo que habrá de agregarse, la relativa proximidad del plantío a la zona consumidora del Gran Buenos Aires, cercanía que al reducir los fletes incide también favorablemente sobre los precios del producto.

La existencia de otras plantaciones similares a "Mazaruca" y la labor que están desarrollando los organismos especializados, en cumplimiento de los objetivos del Segundo Plan Quinquenal — que prevé inversiones por valor de 54 millones de pesos — permite esperar, sin optimismo infundado, con plena tranquilidad, el logro total de las previsiones establecidas, que representan un aporte considerable para la solución de los problemas que involucra el autoabastecimiento de combustibles. Con el agregado, de que las inversiones que se realizan, son inversiones nobles, que se reintegran, multiplicadas por el trabajo — auténtica fuente de la riqueza de los pueblos, como lo sostiene el general Perón.

NAUJAS ĮNAŠAS VANDENS IR ENERGIJOS PROBLEMOS IŠSPRENDIMUI

(NUEVO APORTE A LA SOLUCION DEL PROBLEMA DEL AGUA Y LA ENERGIA)

Vykdant pirmąjį penkmečio planą, gyventojai jau galėjo įvertinti visoje platumoje įvairiose krašto vietose atliktus hidraulinius darbus. Šio penkmečio ribose taip pat kruopščiai dirbama, taip kad jau dabar yra užbaigti upės Los Molinos užtvankos darbai Kordoboje.

Šios vandens vagos išnaudojimas elektros jėgos gaminimui ir plačių žemės sričių drėkinimui, savaime suprantama, yra pagrindinės šių darbų priežastys. Tuo tarpu, kaip praėjusių metų spalio mėnesį atidaryta užtvanka aprūpina žemės ūkį pakankamu vandens kiekiu, naujoji bus panaudota modernioms ir galingoms hidroelektrinėms jėgainėms įrengti.

Iš Los Molinos užtvankos išeina uoloje iškastas 3 m pločio ir 5.400 m ilgio kanalas, nepriklausantis nuo drėkinimo sistemos, kuriuo tekės būsimosios 50.000 kilovatų galingumo elektros jėgainės maitinimui skirtas vanduo. Iš tos pačios užtvankos išeis antras panašus kanalas, kuris maitins elektros jėgainę M 2 ir turės 1590 m ilgio.

Abi jėgainės per metus pagamins 170 milijonų kilovatų, o tai leis Kordobos miestui galutinai išspręsti elektros energijos stokos problemą.

Didelės apimties darbai, kaip šie, apie kuriuos kalbame, negali būti improvizuojami, nei įvykdomi, jei nesilaikoma paskutiniųjų moderniosios technikos reikalavimų. Generolo Perono vyriausybė, jau iš pirmųjų žingsnių pažangi ir ryžtinga, pasistengė įvykdyti šiuos taip plačių krašto sričių pageidautus darbus, kad palaimingasis vanduo galėtų padėti vystytis pažangai. Tokiu būdu, žinoma, gerai ištyrinėjus ir paruoštus planus, buvo įvykdyti šie užtvenkimai, kad aprūpintų plačios valstybės sritis pakankamu vandens kiekiu drėkinimui ir elektros jėga, o tai, savaime suprantama, yra gamybos akstinas. Buvo ne tik pašalinta kliūtys ir nepritekliai vandens ir elektros jėgos, bet taip pat įkurtos naujos drėkinimo bei elektros stotys net ten, kur anksčiau buvo dykuma. Šitaip susidarė nauji darbo ir gamybos šaltiniai, pastoviai įsikūrė naujos gyvenvietės, praturtindamos tuo pačiu ir mūsų tėvynę.

NAUJAS KUNIGAS IŠ MŪSŲ KOLONIJOS

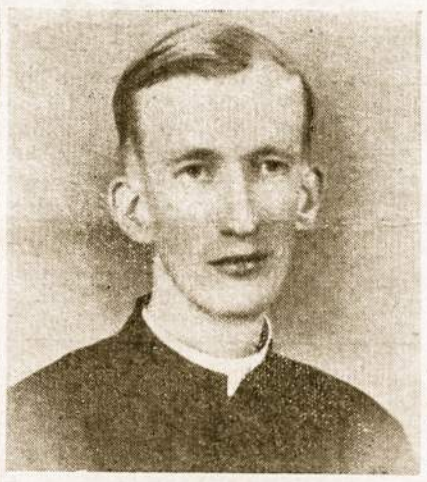

Kiekvienas lietuvių kolonijos nario iškilimas į mokslo aukštumas suteikia džiaugsmo visiems lietuviams. Tas džiaugsmas yra dar didesnis, kai kuris nors, baigęs mokslus, ateina tarnauti pačiai šios kolonijos lietuvių visuomenei. Kaip tik šiuo metu tokį džiaugsmą išgyvena visa katalikiškoji Argentinos lietuvių visuomenė, sužinojusi, kad neseniai Romoje, Italijoje, baigė aukštuosius teologijos mokslus ir liepos 4 d. buvo kunigu įšventintas **VYTAUTAS ALFONSAS PALUBINSKAS, MIC.**

Kun. Vytautas Palubinskas yra kilęs iš Sūduvos lygumų, bet augęs kitose plačiose lygumose — Argentinoje. Jis yra gimęs 1926 m. liepos 3 d. Vilkeliškių km., Sintautų parapijoje, Šakių apskr. Lietuvos kraštą jis teatsimena tik iš tėvelių pasakojimų, nes 1929 m. kovo mėn. su visa šeima persikėlė į Argentiną. Čia jam prasidėjo naujas gyvenimas, nes visiems yra žinomas emigranto vargas svetimame krašte. Tačiau tėvelių rūpesčiu jis, paūgėjęs, uno 1934 iki 1939 m lankė pradžios mokyklą Buenos Aires mieste. Baigęs šeštąjį skyrių, 1940 m. Vytautas, dar visai jaunas, įstojo į Buenos Aires arkivyskupijos mažąją kunigų seminariją, kur per 5 metus išėjo gimnazijos kursą, o perėjęs į didžiąją seminariją 3 metus studijavo filosofiją ir vienerius metus teologiją. Būdamas seminarijoje, stud. Vytautas susipažino su lietuviais TT. Marijonais ir pats panoro jų tarpe darbuotis lietuviškajai kolonijai. 1949 m. jis įstojo į Marijonų Vienuolijos noviciatą Avellanedoje, o jį baigęs ir padaręs pirmuosius vienuoliškus įžadus, 1951 m. pradžioje vyresniųjų buvo pasiųstas aukštesnėms studijoms į Tarptoutinę Marijonų Kolegiją Romoje. Ten gyvendamas aukštuosius teologijos mokslus ėjo popiežiškame Angelicum universitete.

Dabar, pilnai pasiruošęs kunigiškam darbui ir tapęs kunigu, jis grįš į mūsų tarpą plėšti apžėlusių kolonijos dvasinio gyvenimo dirvonų. Darbų yra daug, ir mūsų kolonija jo laukia, — jis yra pirmasis neseniai Argentinoje įsikūrusios Marijonų Vienuolijos narys, užaugęs šiame krašte ir šioje lietuvių kolonijoje. Jo tėveliai, Ona Skatikaitė ir Vincas Palubinskai, jo broliai ir seserys džiaugsis susilaukę šios didelės šventės — savo sūnaus ir brolio kunigo pirmųjų iškilmingų šv. Mišių, kurias jis aukos greičiausiai ateinančio mėn. vidury lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje. Su jais džiaugsis Marijonų Vienuolija ir visa Argentinos lietuvių kolonija, sulaukusi naujo darbininko.

Z. S.

LIETUVA ŽENEVOS KONFERENCIJOJE

Paskutinės iš Švencarijos gautosios žinios rodo, kad Ženevos konferencija vargu duos teigiamų rezultatų. Pati konferencija šiuo metu yra likusi be svarbiausių vadovų. Iš komunist. kraštų atstovų pareiškimų ir sveikinimų matyti, kad jiems rūpi ne taika, bet naujų sričių užgrobimas Azijos žemyne. Dar daugiau: patys vykdydami imperialistinius veiksmus, Sovietai ir jų raud. satelitai apkaltina tai darant kitus, ypač JAV, nors iš tikro JAV, laimėjusios žymiausia dalimi pastarąjį karą, nėra užėmusios nė vienos pėdos svetimos žemės. Dėl to dažnai aštrų ir atvirą žodį Sovietų atstovams tiesiai į akis pasako ir Vakarų, ypač JAV, delegatai. Štai kad ir JAV užs. reik. ministerio pavad. Bedell Smith, gerai pažįstąs ir lietuvių reikalus, perėmęs vadovauti am-čių delegacijai, atsikirsdamas Molotovui, birželio 9 d. pareiškė: **„Aš noriu jums, p. Molotovai, priminti Sovietų 1939 m. sudarytas tarpusavio pagalbos sutartis su Estija, Latvija ir Lietuva..** Tas sutartis sudarius 1939 m. spalio 31 d., Molotovas pareiškė, o jo pareiškimą atspausdė visa sovietinė spauda, kad Sovietai jokiu būdu nesikiš į Estijos, Latvijos ir Lietuvos vidaus reikalus. Tuose kraštuose įvesdintos sovietinės įgulos nepažeisiančios minėtųjų Pabaltijo valstybių nepriklausomybės. Molotovas anuomet teigė, jog Sovietai laikysis sudarytųjų sutarčių, ir tikino, jog esanti nesąmonė tvirtinti, esą, Sovietai siekią Pabaltijo valstybėse įvesti savo santvarką. Tokie tvirtinimai yra išgalvoti Sovietų priešų". Bedell Smith savo kalboje, aptaręs tolesnį Pabaltijo valstybių likimą, pažymėjo: **„Mes gerai žinome Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimą** ir ten besidėjusius įvykius, kurie vyko po mano kolegos Molotovo kalbos".

JAV užs. reik. ministerio pavaduotojas toliau priminė Molotovui labai nemalonius dalykus, pasiteiraudamas, **ar kartais Molotovas nebus pamiršęs 1939 m. rugpjūčio 23 d. jo paties sudarytos su nacine Vokietija sutarties,** atidariusios nacionalsocialistams duris į 1941 m. laimėjimus? Bedell Smith sakėsi su nepaprastu atsidėjimu išstudijavęs prie minėtosios sutarties pridėtus slaptus raštus, kuriuos 1939 m. rugpjūčio 23 d. pats Molotovas pasirašė. Jam padarė ypatingą įspūdį šioji tą dieną pasirašyto slapto rašto vieta: **„Lenkijos nepriklausomybės išlaikymo klausimas kelia tam tikrų abejonių,** nes nežinia, ar tos valstybės buvimas gali būti naudingas sutartį pasirašiusioms šalims. Visa tai galės paaiškėti iš ateities politinės raidos. Kiekvienu atveju abiejų šalių vyriausybės sieks tą klausimą išspręsti taikiu būdu". Tačiau „visi Sovietų bandymai, — kalbėjo Bedell Smith, — pateisinti tą nedorovingą tarptautinį žygį tegali būti laikomi nepagrįstais. To slapto rašto prasmė, jau sunaikinus Lenkiją, turi neabejotiną ryšį su Čekoslovakijos išskyrimu iš laisvųjų valstybių tarpo 1948 m. Silpnesniųjų ir mažųjų valstybių tautiniai tikslai buvo pažeisti grobuoniškų didžiųjų valstybių, kurios siekia užvaldyti pasaulį. Ir visa tai, kas įvyko Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Rumnijoje, Bulgarijoje, Albanijoje ir Čekoslovakijoje, kiekvienas toks atvejis sudaro atskirą skirsnį, apibūdinantį Sovietų elgseną. Šiandieną jau galima nuvokti, kas gali būti parašyta tos knygos naujame skirsnyje, kai bus kalbama apie tariamus sutartį pasirašiusių šalių reikalus, siekiant Indokinijos tautas pajugti Sovietams ir Raud. Kinijai".

Spaudoj ryšium su tuo JAV faktiškojo Valst. Departamento šeimininko vicemin. B. Smith reikšmingu pasisakymu pastebima, jog Molotovas tokių priminimų labai vengia ir nemėgsta į juos tiesiai atsikirsti. Šiais metais JAV atstovai per Berlyno ir Ženevos konferencijas jau kelintą kartą Amerikos vardu primena Maskvai, kaip ji pagrobė Pabaltijo valstybes, kai tuo tarpu Vakarai suteikė teises savarankiškai kaip tinkamoms tvarkytis Indijai, Burmai, Ceilonui, Indonezijai ir visai ellei kitų valstybių, iš viso 600 milijonų žmonių. (Elta).

LAISVĖS DIENA N. YORKE

Sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos kraštų laisvinimo akcijai vadovaujančių tremtinių iniciatyva liepos 1-oji paskelbta Laisvės Diena. Ta proga į Sovietų pavergtąjį ir laisvąjį pasaulį išleistoje deklaracijoje konstatuojamas tvirtas įsitikinimas, kad bolševikinė vergija prieis savo galą, kad Sovietų pavergtųjų tautų byla yra sykiu ir laisvųjų tautų byla, nes sovietinis kolonizmas graso visų žmonių ir visų tautų laisvei, kad Europos tautos po išlaisvinimo turi glaudžiai bendradarbiauti, ir kad turi būti garantuotos asmenims ir tautoms trys pagrindinės laisvės: 1) laisvė nuo vidaus tironijos bei išnaudojimo, 2) laisvė nuo svetimųjų primestos valdžios ir 3) laisvė nuo karo rizikos bei ūkinės krizės. Deklaracija baigiama įsipareigojimu kovoti iki Sovietų pavergtieji kraštai vėl bus laisvi.

Deklaracija buvo paskelbta liepos 1 prie garsiosios prancūzų tautos 1884 m. Jungtinėms Valstybėms dovanotos Laisvės Statulos Bedloe saloje, New Yorke, dalyvaujant Europos Laisvės Komiteto prezidentui, Vidaus Reikalų Ministerio asistentui, Prancūzijos gen. konsului New Yorke, Sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos kraštų laisvinimo akcijai vadovaujantiems tremtiniams ir per 1000 šių kraštų tremtinių bei amerikiečių.

Garbės sargyboje buvo JAV ginkluotų pajėgų ir visų ginklo rūšių atstovai. Iškilmės pradėtos I-sios armijos orkestrui sugrojus JAV ir Prancūzijos himnus. Įvedamąjį žodį tarė žemutinio Manhattano Draugijos prezidentas. Savo sveikinimus ta proga atsiuntė Valstybės Sekretorius J. F. Dulles, JAV atstovas Jungtinėse Tautose H. C. Lodge, senato respublikonų lyderis senatorius W. F. Knowland, senatorius Ive. New Yorko valstybės gubernatorius ir New Yorko burmistras Liepos 1-ją proklamavo Laisvės Diena.

Sovietų pavergtųjų C. ir R. Europos kraštų vardu ta proga tarė žodį Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, priminda-mas, kad nuo II-jo Pasaulinio karo pradžios Vakarų demokratijos yra suteikusios 9 tautoms laisvę ir nepriklausomybę, kai sovietinis agresorius tuo pat metu 10 nepriklausomų valstybių prarijo. Bolševikų infiltracija esanti globalinė. Tokia pat turinti būti ir kova su sovietine tironija. Nevalia save užliūliuoti Locarno miražais. Nevalia pasiduoti netikrų pranašų įtaigojimams apie laisvės ir demokratijos galimą sambūvį su tironija ir žmonijos priešais. Priminė prezidento Eisenhowerio 1953 m. balandžio 16 d. pareiškimą, kad tik laisva Europinė bendruomenė ir visiška Rytų Europos valstybių nepriklausomybė gali pabaigti dabartinį nenaturalų Europos į dvi dalis padalinimą. Priminė Patariamojo Europos Seimo 1954. 5. 28 rezoliuciją, kad Sovietų pavergtųjų kraštų nepriklausomybė yra bendras uždavinys visoms tautoms abiejose geležinės uždangos pusėse. Pagaliau pabrėžė, kad Sovietų Rusijos pasitraukimas iš okupuotų kraštų yra pagrindinė ir pirmoji sąlyga betkurioms deryboms ir betkuriam sambūviui tarp demokratinių Vakarų ir totalistinių Rytų. Pavergtuosius brolius kalbėtojas užtikrino, kad tremtiniai ištikimi tautiniams idealams bei tradicijoms ir kad jie jaučia ir žino savo atsakomybę prieš istoriją.

Laisvės Dienos iškilmės buvo baigtos Metropolitain operos solistei J. Novotna, pritariant I-sios armijos orkestrui, sugiedojus „Dieve, laimink Ameriką".

Kor.

* **Dėl buv. Nepriklausomos Gruzijos** valstybės užs. reikalų ministerio Eugenijaus Gegečkorio mirties Tautinių Nerusų Tautų Sov. Sąjungoje Centrinių Organizacijų Egzilyje Sąjungai (Paryžiaus blokui), kurio velionis yra buvęs pirmininkas, VLIKo ir VT vardu pareikšta nuoširdi užuojauta.

Pasaulio Lietuviai

ELTOS ŽINIOS

* **Žiniomis iš JAV**, š. m. birželio 17 d. JAV Valstybės Departamente lankėsi lietuvių delegacija, kurią sudarė VLIKo pirmininkas M. Krupavičius, min. P. Žadeikis, ALT vykd. tarybos nariai L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla, Illinois lietuvių prekybos rūmų pirm. A. Rudis ir ALT Inf. Centro direkt. M. Kižytė. VT pirm. K. Žalkauskas, tuo metu sirgęs, delegacijoj dalyvauti negalėjo.

Delegaciją priėmė valstybės sekretoriaus padėjėjas Europos reikalams Mr. Livingston Merchant ir du pareigūnai iš Rytų Europos skyriaus, Thurston ir Wedeler. VLIKo pirmininkas padėkojo JAV vyriausybei už jos paramą Lietuvos laisvės reikalui ir prašė neatsisakyti padėti ir toliau lietuvių tautai, kovojančiai dėl savo išlaisvinimo. ALT atstovai ta proga lietuvių dėkingumo ženklui įteikė perduoti valst. sekretoriui Dulles A. Galdiko paveikslą. Pasitarimai su Valst. Departamento atstovais Lietuvos laisvinimo klausimais užtruko daugiau kaip valandą laiko. Priėmęs lietuvių atstovus valst. sekretoriaus Dulles vardu jo pavaduotojas Livingston T. Merchant ne taip seniai yra JAV-se pasakęs reikšmingą kalbą, kurioje išsamiai pavaizdavo, kaip bolševikai užgrobė Pabaltijį. Pasekretoris Merchant tada pažymėjo, kad Molotovas politinio cinizmo rekordą buvo pasiekęs 1939 m. spalio 31 d. pasakyta kalba, kurioje jis gandus apie Pabaltijo sovietinimą pavadino nesąmone. Esą, pasirašytomis sutartimis buvusi laiduota signatarinių valstybių neliečiamybė ir nesikišimo į viena antros vidaus reikalus principas. Tačiau paskesni įvykiai parodė visai ką kita. Pasekretoris Merchant ta proga iškėlė reikalą palaikyti pavergtųjų tautų laisvės aspiracijas ir kelti jų gerovės klausimą.

VLIKo pirmininkas M. Krupavičius taip pat padėkojo Massachusetts gubernatoriui Ch. A. Herteriui už birželio 15 d. paskelbimą Baltų laisvės diena ir Bostono arkiv. Cushingui už jo ligšiolinę paramą Lietuvos reikalui.

* **Atsižvelgus į tai**, kad Kersteno komitetas š. m. birželio 21 d. pradeda Vokietijoje darbą, einančiam VT pirmininko pareigas M. Gelžiniui paprašius, VLIKo posėdis, kuris buvo numatytas birželio 22 d., atidėtas vėlesniam laikui.

AUSTRALIJA

* **Liet. Kultūros Fondo** Australijoje valdyba kreipėsi į visus tautiečius Australijoje, kad tinkamai paminėtų šiuos lietuviškosios spaudos metus. Tam tikslui siūloma prenumeruoti Liet. Enciklopediją ir kitus lietuviškus leidinius, pagyvinti savosios spaudos rėmimą ir t. t. Pats sukaktuvinis minėjimas numatomas suruošti Sidney mieste liepos vidury. Ta proga bus paryškinti įvairių laikotarpių lietuviškosios spaudos momentai, kartu pateikiant būdingesnių tos spaudos ištraukų.

* **Lietuvių vaikų** teatro studija Sidney mieste suruošė pirmąjį vaikų vakarą. Pasirodyta plačiai su įvairia programa: deklamacijomis su muzika „Nemunas šaukia", „Karveliu", „Audėjėlėmis" ir kt.

* **Gyd. S. Ambrozienė** Australijoje baigė medicinos mokslus ir gavo gydytojos praktikos teises. Studijas ji buvo baigusi Kaune 1940 m. ir yra dirbusi Vytauto Didžiojo universiteto klinikose.

BRAZILIJA

* **Sao Paulo mieste 400 m.** iškilmėms ruošti komitetas per Lietuvos konsulą A. Polišaitį pakvietė ir Lietuvą dalyvauti ruošiamose iškilmėse, taip pat užimti vietą tarp kitų valstybių tautų parodoje. Parodą ruošia Lietuvos konsulatas Sao Paulyje. Konsulas A. Polišaitis, suorganizavęs spec. kimitetą su atitinkamomis sekcijomis iš vietos lietuvių organizacijų ir kompetentingų kolonijos atstovų, paskelbė į lietuvius atsišaukimą, kviesdamas sutelktomis pajėgomis tinkamai Lietuvą minimoj parodoj atstovauti. Tik laisvėje gyvenantieji mūsų tautiečiai, kaip nurodoma atsišaukime, gali pasitarnauti Lietuvos vardo iškėlimui, prisidėdami prie ruošiamos parodos savo vertingais eksponatais, liaudies meno dirbiniais ir lėšomis. Paroda prasidės š. m. liepos 25 Iberapueroje, Sao Paulo tautų paviliione. Atsišaukimą pasirašė kons. A. Polišaitis, kaip parodos rengimo pirmininkas, sekr. St. Kubiliūnas, komiteto nariai: kun. P. Ragažinskas, K. Naruševičius, St. Meliūnas ir techninis patarėjas A. Žibas.

* **Brazilijoje senųjų lietuvių** emigrantų skaičius siekia apie 43.000, naujų lietuvių emigrantų bus apie 600—700. Pradžios mokyklų yra 5, jas lanko apie 1.200 vaikų. Jose dėstomi lituanistikos dalykai. Be to, veikia viena vargo mokykla su 20 lankytojų, 3 klasių progimnazija, mašinraščio kursai, lituanistikos kursai ir vaikų darželis, kurį lanko apie 70 vaikų. Progimnazija ir visos pradžios mokyklos turi visas teises. Dvi pradžios mokyklas ir lituanistikos kursus išlaiko Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, o kitas 3 pradžios mokyklas, mašinraščio kursus ir progimnaziją — seserys pranciškonės. Visos jos, taip pat lietuvių bažnyčia, choras ir keletas svarbesnių lietuvių organizacijų yra Sao Paulo mieste. Leidžiami 2 lietuvių laikraščiai: „Mūsų Lietuva" ir „Žinios".

JUNGT. AMER. VALST.

* **Prie Liet. Bendruomenės** LOKo sudaryta Lietuvybės Komisija, nurodžiusi, kokios yra pirmiausia reikalingos lietuvybei palaikyti konkrečios priemonės, pirmosios svarbos uždaviniais laiko reikalą steigti bei stiprinti kultūros ir švietimo tarybas prie LB krašto valdybos centro ir kitų padalinių; populiariuose lietuvių laikraščiuose įvesti pedagoginius šeimos skyrelius, kurie gvildentų lietuvybės reikalus šeimos ribose, atsakinėtų į tėvų bei vaikų klausimus ir kt.; organizuoti vaikų ir jaunimo teatrus, stiprinti jaunimo vasaros stovyklų programą, rengti specialų kursą moterims bei mergaitėms lietuvybei ugdyti; stiprinti esamas jaunimo organizacijas; steigti lietuvių radio centrą, kuris rinktų geresnius radijo programų dalykus, juos persiųstų kitiems bei koordinuotų radijo programas. Numatyta pasiūlyti atskiroms kultūros taryboms ar bendruomenių apygardoms, kad jos įsipareigotų paruošti vieną ar kitą priemonę.

* **Lietuvių Studentų Sąjungos** narių skaičius išaugo iki 576. Jie yra susibūrę į 11 skyrių, o 138 privačiai gyveną priklauso tiesiog centro valdybai. „Studentų Gairių" spausdinama 750 egz. Studentų šalpos fondo didžiausias rėmėjas yra „Šviesos" sambūrio New Yorko skyrius, paskyręs fondui 300 dolerių. Palaikomi glaudūs santykiai su Vid. Europos studentų centru. Rudenį numatoma išleisti didelį leidinį apie lietuvių studentiją nuo seniausių laikų iki šių dienų. Geri santykiai palaikomi taip pat su Baltų studentų federacija ir pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybe.

MONTEVIDEO

GRĮŽO T. J. BRUŽIKAS

Kaip jau buvo pranešta, birželio 22 d. 7 val. ryto laivu iš JAV į Montevideo grįžo T. Jonas Bružikas S. J., žmogus, kuris gal daugiausiai yra nusipelnęs lietuvių kolonijai Urugvajuje. Jo pastangomis ir jo energijos dėka jau baigiama statyti lietuvių bažnyčia su šeštadienine mokykla Cerro, Montevideo priemiestyje. Prie Bažnyčios yra pastatyti namai kunigams gyventi. Namai yra tikrai paprasti ir kuklūs, nors neseniai yra tilpusi "A. L. Balse" korespondencija apie Jėzuitų namus „de lujo". Ką tas malonusis korespondentas laiko prabanga? Gal elektros šviesą ir tualeto kambarius? Tų dalykų kaime tikrai nebuvo...

T. J. Bružikui priėmimą surengė birželio 27 d., sekmadienį, visos katalikiškos draugijos kartu su Kultūros Draugija šios pastarosios Dr-jos patalpose.

VENECUELA

* **Kun. Ant. Sabaliauskas**, ilgametis Venecuelos lietuvių kapelionas ir „Tėvų Kelio" leidėjas bei redaktorius išvyko į Jungtines Amerikos Valstybes kitoms pareigoms. Jo vietoje pasilieka iš Kinijos grįžęs misijonierius kun. Antanas Perkumas. Abu jie yra Saleziečių Kongregacijos nariai.

VAISTAI STIPRINANTIEJI ŠIRDIES IR KRAUJO INDŲ VEIKIMĄ

1945-46 m. Innsbrucke, Austrijoje, universiteto farmakologijos docentas, baigdamas gydomųjų augalų vartojimo ir pažinimo paskaitas, lentoje užrašė amalo ir baltojo erškėčio vardus, pareikšdamas, kad šie augalai auga ir Austrijoje, bet jis tuo tarpu dar neįtraukia į gydomųjų augalų sąrašą, nes dar nėra baigti jų cheminiai tyrimai. Smalsumo vedamas paklausiau, kokias gydomąsias savybes turi minėtieji augalai. Docentas atsakė trumpai: aš daugiau vertinu amalą ir daugiau tuo tarpu pasakyti negaliu. Studentai juokavo, kad docentas nori pagaminti naujus vaistus ir nenorįs išduoti paslapties.

Paskutiniu metu medicinos literatūroje buvo pastebėtas didelis susidomėjimas baltuoju erškėčiu — Crataegus oxyxantha. Apie šio augalo gydomąją galią nuodugnų pranešimą padarė Müncheno universiteto klinikos direktorius prof. von Bergman.

Vadinamoje liaudies medicinoje seniai yra žinoma, kad baltasis erškėtis turi medžiagų, kurios veikia į širdį, sumažina kraujo spaudimą ir sustiprina senesnio amžiaus žmones. Kalnų gyventojai jį vadina Kristaus erškėčiu ir jo vaisius-uogas renka ir valgo. Jie taip pat labai gerai žino, kad šių uogų negalima daug valgyti, — daugiausiai tris uogas į dieną. Gyvendamas kalnuose, aš taip pat ragavau šių uogų ir tikrai pastebėjau jų savotišką veikimą. Suvalgius pora uogų, po trumpo laiko sumažėja nuovargis, akyse darosi šviesiau ir nuotaika pagerėja.

Laboratoriniai tyrimai pilnai patvirtino liaudies medicinos žinias, ir iš baltojo erškėčio, amalo ir česnako mišinio, pridėjus dar vitamino P, buvo pagaminti nauji širdį ir kraujo indus gydantieji vaistai.

Amalas — viscum album mažina kraujo spaudimą, sukalkėjusius kraujo indus padaro vėl elastingus ir ramina širdies mušimą. Česnakas — allium sativum normuoja kraujo spaudimą, skilvyje ir žarnose pašalina nenormalų rūgimą, dezinfekuoja vidurius jų sukietėjimo metu. Taip pat yra gera kirmėlėms pašalinti priemonė. Vitaminas P reguliuoja kraujo indus, sutvirtina jų sieneles ir pašalina širdies priepuolius.

Naujieji vaistai vadinami širdies toniku 72. Jie labai gerai gelbsti persidirbusiems žmonėms, kurie, eidami sunkias pareigas, įgyja nenormalų širdies veikimą ir kraujo apytaką. Sustiprina taip pat ir seno amžiaus žmones, todėl patariama, tik pajutus širdies negalavimus, tuojau vartoti širdies toniką 72.

Minėtus vaistus Vokietijoje gamina Badag firma, Heidelberge. Ten jų jau galima gauti visose vaistinėse. Tų vaistų gydomajai galiai pasireiškus ir vis didėjant jų pareikalavimui, pradėta gaminti didesniais kiekiais ir didesniais įpakavimais. Vieno tokio didesnio įpakavimo užtenka vienam mėnesiui.

Dr. J. Narbutas

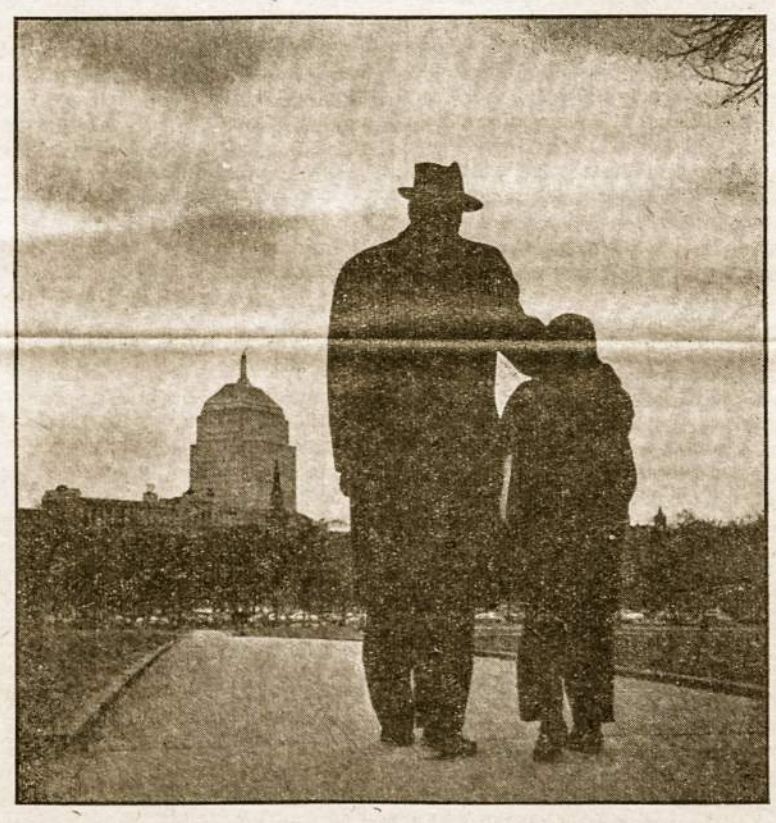

Didysis ir mažasis kartu žygiuoja į ateitį..

Susitiko JAV ir Argentinos Pramonininkai

Birželio 19 d. "Krometal Manufacturing Corp." savininkas Mykolas Dumša savo gražioje rezidencijoje suruošė bendradarbiams, tarnautojams ir darbininkams tradicinį pikniką - išvažiavimą, kuriame be kitų svečių dalyvavo Lietuvos vicekonsulas A. Simutis su iš Argentinos metalo pramonės studijoms atvykusiu broliu Alfonsu Simučiu. Dumša pakvietė svečius apžiūrėti jo dirbtuvę darbo metu ir pats asmeniškai per porą valandų aprodinėjo ir smulkiai aiškino visą mechanizuotos darbo eigos procedūrą. Svečias iš Argentinos ypatingai stebėjosi darbo racionaliu paskirstymu ir mechanizacija planuodamas nevieną gamybos pagerinimo metodą įgyvendinti jo ir pusininko Mirono vadovaujamoje sraigtų gaminimo dirbtuvėje „Simir", Buenos Aires.

Kitas dalykas, kuris lankant Dumšos dirbtuvę metasi į akis, tai jos lietuviškumas — visur girdima lietuvių kalba. Svarbiausios to priežastys — pati dirbtuvė Dumšos buvo įsteigta 1922 metais ir jo rankomis išauginta į didžiulę įmonę ir kad jis savo bendradarbiais pirmoje eilėje mėgsta pasirinkti lietuvius. Pažymėtina, kad šiandien didžiąją pusę jo įmonės personalo sudaro Lietuvos okupacijos pasėkoje J. A. Valstybėse atsidūrę lietuviai, kurių nevieną jis yra globojęs ir visaip parėmęs. Šios per šimtą darbininkų turinčios įmonės gaminiai plačiai paplitę ne tik J. A. Valstybėse, bet neretai siunčiami ir į užsienį — Pietų Ameriką ir net Afriką.

Šiandien metalo baldų gamybos srityje yra didoka konkurencija ir net toje pačioje Philadephijoje vienas didelis fabrikas dėl užsakymų stokos turėjo sustabdyti darbą, tuo tarpu Dumša sunkiai pajėgdamas pildyti gaunamus užsakymus yra verčiamas didinti gamybą, kuriam tikslui baigia statyti pusės milijono dolerių vertės dirbtuvę, kurią tikisi paleisti į darbą dar šiais metais ir tuo atžymėti savo amžiaus šešiasdešimts penkių metų sukaktį. Dumša aiškina, kad užsakymų gausumas eina iš to, jog jo dirbtuvė sugeba pagaminti geresnį produktą už žemesnę kainą.

Šios didžiulės įmonės vadovavimo darbe Dumšai padeda jo sūnus Stanley ir žentas. Rep.

DR. J. MIKELIONIO PRANEŠIMAS

Išpildydamas savo pažadėjimą suinteresuotiems ir mieliems tautiečiams pranešu, kad:

1) Naujasis mano adresas ir darbovietė yra ROLON, PCIA. EVA PERON.

2. Ligoninė čia maža, bet su pilnais įrengimais, įskaitant rentgeno aparatą, laboratoriją analizams atlikti ir galimybes beveik visoms operacijoms.

3. Ligoninėje gydymas nemokamas.

4. Miestelis yra mažas, bet gražus ir tinkamas ligonių ramybei ir poilsiui; turi vieną viešbutį ir pensijoną.

5. Susisiekimas — traukiniais: antradieniais ir penktadieniais 21 val. 20 min. iš Plaza Once (Miserere), dabar vad. 1 de Marzo.

Riveroje reikia persėsti į kitą traukinį ir už 10 minučių — pirmoji stotis persėdus yra Rolón. Traukinys čia atvyksta 13 val. 20 min. Visa kelionė užtrunka apie 16 valandų.

Bilietų kainos Buenos Aires — Rolón į vieną pusę:

II-ja klase — apie $ 64,—.
I-ja klase — apie $ 100,—.
miegamuoju — apie $ 175,—.

6. Suinteresuotieji gydytis ligoninėje turėtų iš anksto asmeniškai susitarti dėl internavimo galimybės. Dr. J. Mikelionis.

ŠACHMATAI

PABALTIEČIAI GABŪS ŠACHMATININKAI

Visa eilė žymiųjų šachmatininkų yra kilę iš Pabaltijo. Už geležinės uždangos pasiliko estas Paulius Keres, kuris buvo ir tebėra vienas rimčiausių kandidatų į pasaulio meisterio titulą. Buvęs Lietuvos meisteris Vladas Mikėnas taip pat tenai pasiliko. Apie jo dalyvavimą tenykščiame šachmatų gyvenime tik retkarčiais iš spaudos tesužinome.

Labai aktyvūs šachmatininkai yra latviai. Kaip atrodo, jie pirmauja Australijos šachmatiniame gyvenime. Pagal Deutsche Schachzeitung š. m. Nr. 5 pranešimą, tarpe šachmatininkų, užėmusių geresnes vietas neseniai įvykusiuose Australijos turnyruose figuruoja šios pavardės: Endzelins, Ozols, Berzzarins, Purkalitis, Mangalis, Lidums ir Patašius (šis paskutinis gal lietuvis?). Labai aukštai savo šachmatų karjeroje yra užkopęs Buenos Aires gyventojas jaunas latvis L. Lipiniks, kurį mūsų sportininkai gerai prisimena iš jo dalyvavimo pereitų metų gruodžio mėn. suruoštoje pabaltiečių sporto šventėje. Tuomet jam nelabai pasisekė, nes jis savo partiją pralošė mūsų tautiečiui J. Nastopkai. Dabar gi, spaudos pranešimu, jis, kaip laimėjęs meisterių klasifikacijos turnyrą, gavo teisę lošti mačą su Argentinos meisteriu O. Panno.

Taip pat Buenos Aires jau ilgesnį laiką gyvena žinomas tarptautinės šachmatų meisterių klasės žaidėjas M. Luckis, kuris 1939 m. buvo atsiųstas su Lietuvos valstybine komanda dalyvauti tuomet čia įvykusioje šachmatų olimpiadoje ir nuo to laiko čia pasiliko. Jis dažnai sekmingai dalyvauja Argentinoje ruošiamuose stambesniuose turnyruose. Kitas toje pačioje olimpiadoje lošęs mūsų valstybinės komandos dalyvis, Povilas Vaitonis, dabar, lygiai po 15 metų, vėl žada atvažiuoti į Buenos Aires šį kartą kaip Kanados valstybinės komandos dalyvis.

Iš kitų lietuvių šachmatininkų Amerikoje ypač pasižymėjo Tautvaiša, laimėjęs Bostono šachmatų pirmenybes.

Iš Buenos Aires gyvenančių lietuvių šachmatininkų paminėtinas p. A. Repečka, sekmingai dalyvavęs Llavallol klubo ir kitose tarpklubinėse varžybose. Yra mūsų ypač jaunimo tarpe ir daugiau gabių šachmatininkų, kurie pageidautų pagilinti savo teorijos žinias. Jiems padėti mūsų Šachmatų Sekcija yra pasiryžusi suorganizuoti reguliarius šachmatininkų susitikimus, kurie, jei nebus kliūčių, įvyks lietuvių parapijos patalpose kiekvieno mėnesio pirmo ir trečio sekmadienio 15 val. 30 min. Per tuos susitikimus ar sueigas, vis viena kaip pavadinsime, prityrusiems šachmatininkams vadovaujant, bus nagrinėjama šachmatų teorija ir šiaip praktikuojamasi šiame lošime.

Per artimiausią susitikimą, kuris įvyks liepos 18 d., sekmadienį, bus nagrinėjama žymiųjų meisterių partijos, kur bus rodoma, kaip jie sprendė partijos centro sudarymo problemą.

„Smegenų sporto" mėgėjams pranešama, kad šachmatų teorijos nagrinėjimas bus tęsiamas toliau liepos 18 d. (sekmadienį) 15,30 val. Lietuvių parapijos patalpose, Mendoza 2280, Avellaneda. Kviečiame visus pradedančiuosius ir pažengusius.

Šach. s. v-ba.

P. STAKYS

PRAVERKIME DURIS LIETUVIŠKAI KNYGAI

KANTRIOJI DRAUGĖ

Žymusis filosofas V. Solovjovas paklaustas, kodėl jis neveda, atsakęs: Mokslas reikalauja visų jėgų. O knyga man ~tstoja ir žmoną ir draugus. Su knyga aš kalbuosi, kada noriu, — ji man duoda jėgų, ji atgaivina mano dvasią.

Knyga yra ta kantrioji draugė, kuri atiduoda viską, ką ji turi. Žmogus, skaitydamas knygą, gali su ja ginčytis, gali nesutikti su jos mintimis, gali priešintis, o ji kantriai viską priima. Per knygą mes galime bendrauti su žmonėmis, gyvenusiais prieš daugelį šimtų ar net tūkstančius metų, galime kalbėtis su įvairiuose kraštuose gyvenančiais ir skirtingai manančiais žmonėmis. Jų mintis galime priimti ar nepriimti, bet pats santykiavimas su jais mus padaro platesniais žmonėmis. Knyga ir knygoje įkūnytos idėjos, vaizdai, nurodymai mus išveda iš savų namų, iš savos aplinkos ir net iš savo krašto ribų. Pagaliau knygos puslapiuose mes randame ne tik šios žemės mokslus, bet įeiname net į dieviškas paslaptis, pakylame į dangų, santykiaujame su Dievu. Dėlto knyga, laikraštis, rašymo ženklai yra šiuo metu tos nepakeičiamos priemonės, be kurių modernus žmogus, norėdamas eiti kartu su visu gyvenimu, negali apseiti. O ji yra kantri mūsų draugė, kiekvienu metu pasirengusi priimti mus su bet kokia nuotaika ir bet kuriuo nusistatymu. Priimti ir atiduoti viską.

MIRŠTANTI DVASIA

Kaip liūdna žmogui, kuris nesupranta rašto kalbos, nemoka skaityti. Jis dažniausiai vadinamas aklu, nes turi akis ir nemato, žiūri į raides ir jų nesupranta. Senaisiais laikais žinias, kurios žmogui buvo reikalingos, perduodavo iš lūpų į lūpas. O dabar žmonių santykiai yra tokie painūs, žinios keičiasi kasdien, mokslo pažanga kyla nepaprastais šuoliais, kad tai perduoti tik pasakojimais nepakaktų tam pasiruošusių žmonių ir laiko. Mokslininkai savo patirtį surašo knygose, kuriomis gali naudotis ne tik jų laiko žmonės, bet ir ateinančios kartos. Nuolat besikeičiančias žinias į visas pasaulio šalis perduoda laikraščiai. Moralinius dėsnius, pagal kuriuos padorus ir kultūringas žmogus turi gyventi, skleidžia atitinkamos knygos, žurnalai. Viskas eina nepaprastu greičiu. Kas vakar įvyko už dešimties tūkstančių kilometrų, šiandien mes jau žinome viską su visomis smulkmenomis.

Betgi yra žmonių, kurie pasitenkina savo kasdieniniais darbais, rūpesčiais ir aukščiau jų nepakyla. Jų dvasia prislėgta, nes nesotinama dvasiniu maistu ir miršta pamažu, lėta dvasinio atsilikimo mirtimi. Ji atsilieka nuo gyvenimo, kuris nuolat žengia pirmyn, atsilieka nuo savo vidaus pažinimo, nes negaivinama ir nemaitinama tuo dvasiniu penu, kuriuo me daromės pilnais žmonėmis. O tų mirusios dvasios žmonių mūsų tarpe yra tiek daug. Jie eina prie to, kad su laiku užmirš, jog jie yra žmonės ne tik su materialiniais reikalavimais, bet ir su dvasiniais troškimais.

ATEINA LIETUVIŠKA KNYGA

Už knygą, už tą kantriąją draugę, už spaudos laisvę buvo kovojama ilgus laikus. Ir mūsų brolių krauju yra nudažytas lietuviškosios knygos kelias. Juk taip dar neseniai mes savąsias knygas galėjome ant pirštų suskaityti. Ir jų laisvai spausdinti bei pirkti negalėjome. Mūsų vyresnieji broliai, mūsų senoliai knygnešių keliais, tamsiomis naktimis, per lietų ir darganas atnešė į mūsų pastoges lietuvišką spaudą, kad mes neliktume, vysk. Baranausko žodžiais tariant, ir tamsūs ir juodi.

Prieš 50 metų spaudos laisvė buvo atgauta, lietuviška knyga prasiskynė dienos kelią į mūsų namus. Laisvės laikais buvo išleista daug knygų, buvo leidžiama daugybė įvairių žurnalų ir laikraščių. Mūsų emigracinės kolonijos neatsiliko — jos turėjo ir turi savų laikraščių, išgyvenusių po kelias dešimtis metų, jos išleido knygų, kurios dar iki šiol skaitomos. Ir dabar kiekviena lietuviška kolonija turi savus laikraščius, didesnės kolonijos leidžia knygas. Lietuviškas atkaklumas nugalėjo rusų durtuvus, ir lietuviška knyga atsistojo lygiagrečiai su kitų tautų knygomis. Ir dabar kas mėnesį išeina po kelias lietuviškas knygas, kuriose sudėtos mūsų rašytojų nemigo naktys, nuo poilsio nutrauktos valandos, įkūnytos idėjos, atsispindi mūsų tautos dvasia. Leidėjai aukojo jų išleidimui savo darbą, rūpesčius ir prakaitą. O tas, kam ji skirta, — lietuvis, gyvenąs laisvėje, — užmiršta, kad be lietuviškos knygos miršta lietuviška siela, nyksta lietuvybė. Be lietuviškos knygos mūsų jaunoji karta sklaidosi kaip dūmai. O mes turėtume atidaryti plačiai savo namų duris lietuviškai knygai, kuri ateina pas mus su mūsų tautos didinga praeitimi, atnešdama seną ir ir svetimuosius stebinančią lietuvišką kultūrą, lietuvišką meną ir kartu mūsų ateities lūkesčius.

TIEK MAŽA IR TIEK DAUG

Paklaustas vienas neeilinis mūsų kolonijos žmogus, kiek jis knygų per metus perskaito, neturėjo ką atsakyti. Išsikalbėjus paaiškėjo, kad per 25 Argentinoje gyvenimo metus jis tėra perskaitęs tik... tris lietuviškas knygas. O tačiau jis negali skųstis nei laiko, nei pinigų stoka.

Kultūringų kraštų eilinio darbininko santykis su knyga laikomas tautos kultūringumo pagrindu. Taip, vokietis ir šveicaras darbininkas knygų pirkimui per mėnesį skiria pusantros dienos uždarbio. Prancūzas skiria vienos dienos uždarbį. Italas — du trečdalius dienos. Rusas teskiria vienos dienos uždarbį per metus. O kiek skiria lietuvis darbininkas Argentinoje? To negalima atspėti, bet reikia manyti, kad tik retas, kuris per metus nusiperka vieną ar dvi lietuviškas knygas. Vokiečiai, šveicarai ir prancūzai, be savų knygų, dar perskaito daugybę iš viešųjų knygynų, o pas mus taip pat yra ne vienas knygynas, bet jie turi tik po keletą nuolatinių lankytojų. Kiti iš viso neskaito nieko. Yra keletas, kurie jau yra perskaitę visas ir visų knygynų lietuviškas knygas. Bet negi tik tie keli lietuviai nori būti kultūringi?

Šiais spaudos atgavimo sukakties metais mūsų kolonijos lietuviai turėtų prisiminti lietuviškos knygos sunkų ir brangia kaina apmokėtą kelią. Lietuviškai knygai ir laikraščiui turėtume skirti ne nuotrupas, bet lietuviškos spaudos vertei atitinkančią mūsų uždarbio dalį. Nors Š. Amerikoje ar kitur išleistos knygos kaina pas mus smarkiai pakyla, bet būtume neteisingi, sakydami, kad negalime jos įsigyti. Jei visų ir nenupirksime, tai galime pasirinkti geresniąsias, kurios atgaivins mus pačius, kurias galėsime paskaityti savo vaikams ir kurias su pasididžiavimu galėsime parodyti svetimiesiems. Iš to bus didelės naudos mūsų knygos ateičiai, ir mūsų mirštanti dvasia atsigaivins lietuviška gyvybe. Tad praverkime duris lietuviškai knygai!

MODERNUSIS ŽMOGUS

Vienas modernusis žmogus pasiklydo dykumoje. Dieną ir naktį klajojo jis joje, nuolat galvodamas: kiek laiko praeina, kol žmogus miršta iš bado ar troškulio? Kad žmogus gali daug ilgiau išlaikyti be maisto negu be vandens, tai žinojo jis gerai.

Negailestinga saulė degino ir džiovino, troškulys jį kankino. Jei netekęs jėgų jis porai valandų užmigdavo, visad sapnuodavo tik apie vandenį, ar pietų vaisius. Pabudęs jausdavo dar didesnę kančią ir svyruodamas vilkosi toliau.

Staiga tolumoje jis pamato oazę. Aha, tai fatamorgana, galvoja jis, tai atspindys ore, kuris mane apgaudinėja ir veda į nusiminimą, tikrumoje oazės čia visai nėra.

Jis artėja prie tos oazės, kuri tačiau vis neišnyksta, priešingai ji darosi vis aiškiau matoma. Jis mato jau datulių palmes, žoles ir iš uolos tekantį šaltinį. Ach, galvoja jis, tai aišku bado fantazija, kurią mano išprotėjusios smegenys man čia piešia. Mano padėtyje tokios fantazijos tikrai turi ateiti. Argi ne tiesa — štai girdžiu jau net šaltinio vandens čiurlenimą. Och, kaip žiauri yra gamta...

Taip galvodamas jis sukrinta ir miršta su tyliu keiksmu lūpose žiauriajam gyvenimui.

Valandą vėliau suranda jį du bedujinai. „Kaip tai suprasti, sako vienas kitam, datulės auga čia pat, vanduo ranka pasiekiamas, prie pat gražiausios oazės — miršta iš bado ir troškulio?"

„Jis buvo modernus žmogus, atsako antras, jis tam netikėjo".

* **Amerikiečių spauda** šiltai atsiliepia apie lietuvių dailininkų Galdiko, Jonyno, Kasiulio ir kitų darbus. Jų „įsiveržimas į pasaulį" laikomas lietuvių kultūriniam reprezentavimui tarp svetimųjų itin reikšmingu.

Bernardas Brazdžionis

BRANGIEJI AKMENYS

Brangieji akmenys vargų paženklintos tėvynės,
Aš jus per žemės tolumas visas nešuos, —
Jūs atgaiva kely pavargusios krūtinės,
Gyvybė — ašarų skausminguose lašuos.

Brangieji akmenys:
linų laukų melsvasis ametistas
Smaragdo bangos marių Baltijos,
Ir tu, didysis izumrude — žydinčių palaukių geras veide Kristaus,
Ir jūs, kalneliai — perlai — kritusių kovotojų žaizdų kraujuos...

O, tėviške, o, motina, tautos gimdytoja senoji,
Parišus galvą mėlyna dangaus žaros šilkų skara,
Tai tavo skausmo nemunai, tavų vargų dunojai
Pasaulio teka sąžinėn srove, kaip gintaras, tyra.

Brangieji akmenys:
sausa pagojų žemės sauja
Ir prie seklyčios lango žiemą vasarą žaliavusi rūta, —
Man jūs visoj kelionėj pranašaujat:
Kaip saulė kelsis Viešpaties malonėje tauta.

O, jūs, nežinomų mažų širdžių stebuklai —
Šviesi Viltie, tylus Tikėjime, šventa malda
Jūs, poteriai laukų žiedų be iškalbos ir kuklūs,
Be žodžių žėrinčias žaizdas žegnonėje tildą...

Brangieji akmenys:
žemaičių ramios, tylios upės,
Aukštaičių kloniuos veidrodiniai ežerai, —
Tai jūsų vasarų žilvičiai akyse man supas,
Tai jūsų baltosios lelijos nepasiekiamų gelmių, tai jūsų kranto ajarai...

Brangieji akmenys:
Sekminių žalios šventės,
Ir tėvo motinos atsidūsėjimai šventoriuje per sumą atlaidų, —
Tai jus, tai jus pasaulio kitoje pakrantėj
Namų jieškodamas, širdy džiaugsme ir ašaroj randu.

(Iš premijuoto eilėraščių rinkinio „DIDŽIOJI KRYŽKELĖ").

A. † A. ONA JAKAITYTĖ ERETIENĖ

Gavome iš prof. Juozo Ereto iš Šveicarijos laišką, kuriame buvo įdėta vokiškai spausdinta trumpa jo neseniai, gegužės 20 d., mirusios žmonos biografija. Jos vertimą, kaip būdingą, kaip profesorius net ir tuo liūdnu savo gyvenimo atveju skelbia lietuvių tautos vardą, čia paduodame.

„Prieš keletą dienų mes paguldėme amžinajam poilsiui savo žmoną Oną Eretienę - Jakaitytę. Taip užsibaigė vienos tremtinės likimas.

Ona Jakaitytė yra gimusi Lietuvoje 1898 m. sausio 12 dieną, kaip pasiturinčio ūkininko duktė. Ji virš visko mylėjo savo rusų prislėgtą tautą ir jai pasitarnauti norėjo kaip mokytoja. Tam tikslui ji lankė Marijampolės mergaičių progimnaziją, kurios direktorės Marijos Pečkauskaitės (kuri buvo žymaus auklėtojo Fridricho Vilhelmo Foersterio mokinė) asmneyje rado idealią auklėtoją. 1920 metais ji taip pat baigė gimnaziją ir įsigijo brandos atestatą. Kad tuojau galėtų pasitarnauti savo laisvę atgavusiam kraštui, ji atidėjo savo tolimesnes studijas ir padėjo sukurti Lazdijų gimnaziją. Kai šis darbas buvo baigtas, ji įsirašė į Kauno universitetą ir lavinosi vokiečių ir prancūzų kalbų mokytojos darbui. 1926 m. ji sėkmingai išlaikė valdžios egzaminus ir savo studijas dar plėtė toliau, išvykdama į Šveicariją ir į Grenoblio universitetą Prancūzijoje.

Savo tėvynės universitete ji susipažino su šveicarų profesoriumi J. Eretu ir 1925 metais už jo ištekėjo. Kartu su juo ji stojo kaip auklėtoja ir narė į katalikų akademikų judėjimą dėl pradedančios klestėti Lietuvos. Ji išauklėjo penketą vaikų, kurie turėjo tęsti jos darbą. Tenai ją ištiko 1940 metais josios tėvynės rusų okupacijos smūgis. Tikėdamasi, kad savo vyro krašte ji galėsianti geriau darbuotis Lietuvos atvadavimui, ji kartu su savo šeima pasuko į vakarus. Čia ji tvirtai meldėsi ir dirbo dėl savo nelaimingosios tėvynės, kurią kaip kentėtojų tautą turėjo palikti. Pragyveno virš dvylika metų, ilgėdamasi savo krašto ir tikėdamasi prieš bet kokią viltį ją vėl pamatyti taikoje ir laisvėje. Šitaip vildamasi ji likosi taip pat ir šveicarijoje ištikima savo tėvynės papročiams lygiai kaip ir savo garbingai kalbai ir taip pat sukūrė lietuvišką salą jai visai svetimame pasaulyje. Vidinės jėgos ji sėmėsi iš savo tėvų katalikų tikėjimo; net ir paskutinį savo gyvenimo sekmadienį — vargais negalais — aplankė Dievą bažnyčioje. Jos vyras Šveicarijoje bandė jai sukurti lyg naują tėvynę, kur ji vakarų laisvėje galėtų darbuotis dėl savo rytų tėvynės laisvės, ir jai — kaip kadaise Lietuvoje — ištikimai gelbėjo. Tikro džiaugsmo jai teikė jos vaikų augimas ir brendimas, kurie jos giliam pasitenkinimui gali išeiti į žmones pavyzdingai pasiruošę pagal savo sugebėjimus.

Tačiau visa ši laimė negalėjo nuraminti prarastos tėvynės ilgesio. Ona Jakaitytė jautė Baltijos krašto kančias, tikėjosi metų metais, galiausiai mėnesių mėnesiais, neišgirsdama iš pasaulio politikos niekko daugiau kaip nusivylimą ir kančias. Šiame apkartime jai gelbėjo tikėjimas. Paskutinė knyga, kurią ji skaitė savo kalboje, buvo pašvęsta Šv. Pranciškui. Miela mirusioji atskaitė iki 53 pusl., kur ji rado tiesą: Kaip Marija sakė angelui: „Taip turi įvykti", taip ir žmogus turi sakyti bandymams, kuriuos jam uždeda Viešpats: „Taip turi įvykti!" Juo silpniau jos širdis plakė, tuo stipriau joje augo toji tiesa, ir kai mirties angelas ją palietė, ji su visišku atsidavimu išžygiavo į amžinąją Tėvynę".

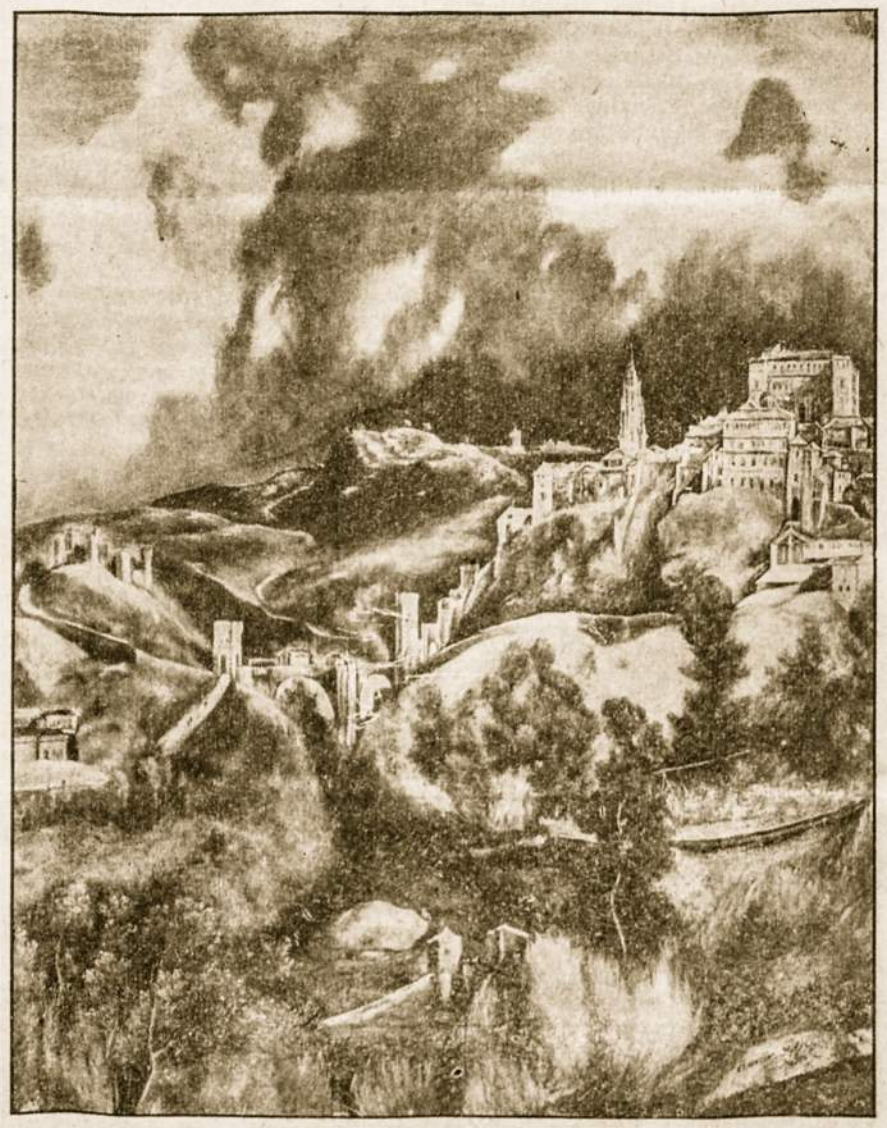

EL GRECO — Toledo vaizdas

Sekmadienio Rimčiai

DR. J. MAČERNIS

TIK VIENA RELIGIJA TĖRA TIKROJI

(Tęsinys iš pr. nr.).

Kaip dabar kraštuose, kurie viešai atsisako nuo Kristaus, siaučia baisus barbariškumas, taip prieš Kristaus atėjimą žmonija vis labiau ir labiau grimzdo į tamsybes ir į moralinį barbariškumą. Šv. Povilas aiškiai nupiešia žmonijos stovį be Kristaus sakydamas: „Tardamiesi esą išmintingi, pasidarė paiki. Jie pakeitė nemaraus Dievo garbę maraus žmogaus, net paukščių, keturkojų ir šliužų paveikslo panašumu. Todėl Dievas juos padavė jų širdies geismams, susitepimui, kad patys sau terštų savo kūnus, — tuos, kurie pakeitė Dievo tiesą melu, garbino ir tarnavo verčiau sutvėrimui kaip Sutvėrėjui, kuriam garbė tebūnie per amžius. Todėl Dievas juos padavė begėdiškiems geiduliams. Jie pilni visokios neteisybės, piktenybės, paleistuvystės, godulystės, nedorumo, pilni pavydo, žmogžudystės, barnių, vyliaus, nelabumo; slapti apkalbinėtojai, garbės plėšikai, Dievo nekenčiami, įžeidėjai, puikūs, pasipūtę, pikto išradėjai, gimdytojams neklusnūs, bepročiai, neištikimi, be meilės, nesandoringi, be gailestingumo“ (Rom. I, 22...).

Prieš veik du tūkstančius metų šitoje tamsybėse paskendusioje žmonijoje gimė Vaikas, Kurio gimimo ir pirmos gyvenimo dienos buvo palydėti stebėtinais Dievo liudymais to, kad šitas Vaikas yra kažkas nepaprasto. Jau pačioje žmonijos pradžioje Dievas buvo apreiškęs šito Vaiko atėjimą ir tūkstančių metų bėgy per daugelio pranašų burną apreiškė Jo gyvenimo reikšmingas smulkmenas. Ir šitas dvylikos metų Vaikas Jeruzalės bažnyčioje savo išmintimi pripildo nusistebėjimu ir išgąsčiu labiausiai mokytus ir išmintingus anų laikų žmones. Neišsimokęs daugiau nieko kaip tik staliaus amatą, 30 metų amžiuje Jėzus pasirodo pasauliui kaipo Išminčius, su Kuriuo negali lygintis joksai nei praeities, nei paskesnių laikų filosofas, nes Jis paskelbė dalykus, viršijančius bet kokio žmogaus supratimą (Trejybės paslaptį, tikrojo Dievo įsikūnijimą, što Dievo — žmogaus pasilikimą tarp mūsų Eucharistijos pavidale). Jis mus moko nepalyginamos moralės, dieviškos moralės ir Jis patsai tobulai gyvena šią moralę, kurią Jis paskelbė kaipo Tas, Kurs turi augščiausią autoritetą. Ir neabejotinai aiškiais, evidentiškais ženklais, tikrais ir labai skaitlingais stebuklais Dievas patvirtino Jo mokslą. Ir šis stebėtinas žmogus, išmintingiausias ir švenčiausias iš visų, kurie kada nors vaikščiojo ant žemės, sako patsai apie Savę: „Iš tikro, iš tikro sakau jums, pirm negu Abraomas stojosi, **esu Aš**“. „Tas, kurs Mane mato, tuo pat mato Tą, Kurs Mane siuntė“. „Tas, kurs tiki į Mane, tiki ne į Mane, bet į Tą, Kurs Mane siuntė“. „Aš ir mano Tėvas esame vienas“. Toksai žmogus šiaip kalbėdamas negali nei patsai suklysti, nei mus suklaidinti. Jėzus yra Dievas, Jo mokslas yra dieviškas ir visai žmonijai privalomas. Dievas gali prisiminti individualią žmogaus prigimtį asmenybės vienybėje tokiu būdu, kad visai teisingai galima sakyti, kad šitas žmogus yra tikrai Dievas. Jo žodis laiduoja ne tik naturalės religijos tikrumą, bet ir tikrumą viršnaturalės religijos, kurią Jis paskelbė žmonijai. Pagal Buil, viršnaturalioji tvarka svarbiausia ir esminiai tame randasi, kad žmogui pastatoma viršnaturali paskirtis (viršijanti jo naturales išgales), ir jam suteikiama viršnaturalės priemonės, kad tą tikslą atsiektų. Šituo tikslu yra tobulas Dievo turėjimas per Jo aiškų matymą arba intuiciją ir kaipo to pasekmė Dievo meilė ir laimė kilusi iš to. Šiomis viršnaturaliomis priemonėmis yra Dievo malonė ir garbės šviesa (lumen gloriae), kuriomis žmogus aprūpinamas, kad pasiektų aną savo viršnaturalų tikslą. Toksai žmogaus iškėlimas turi kaipo prielaidą Dievo Apreiškimą ir specialią organizaciją — Bažnyčią, kuri įgalina net paprasčiausią žmogelį greit, lengvai ir be suklydimo baimės pažinti religines ir moralines tiesas. Aišku, jog Kristus tegalėjo organizuoti tik vienų vienintelę Bažnyčią. Įvairios sektos, kurios nuo jos atskilo ir kurios, nors save vadina krikščioniškomis, iš tikrųjų jų nėra pradžioje, ir jos yra tarsi kirminų paėstos ir nudžiūvusios šakos, kurios kokiam smarkiam klaidos, išdidumo, individualios nepriklausomybės ar žemų aistrų vėjui papūtus krenta nuo milžiniško motinos katalikų Bažnyčios medžio. Tų sektų pasekėjai „išauklėjo savo akis, kad nematytų“ atskirų Kristaus mokslo dalių, ypač tų, kurios reikalauja tam tikros moralinės elgsenos. Veik visų tų sektų žmonės nori būti išganytais vien tik tikėjimu be atitinkamos moralės reikalingumo. Negalima paneigti fakto, kad daugelis iš tų sektų parodo labai daug geros valios ir didelį uolumą savo tikėjimo platinime. Kaip gaila, kad jie **dalinai** uždaro savo akis ir kitiems sugestijonuoja tokį pat dalinį aklumą!

Tačiau kalbėti apie viršnaturalę religiją jau nebėra filosofo kompetencijoje, bet tai jau priklauso teologo kompetencijai.

Nebūdamas teologas aš pasitenkinau nurodymu į empirinius, tarsi apčiuopiamus įrodymus, kokius mūsų dienomis Išganytojas duoda Konnersreuthe dėl Evangelijos aprašomųjų įvykių istoriškumo ir bendrai dėl viso krikščioniškai - katalikiško tikėjimo tikrumo. Daugybė bedievių — mokslo vyrų — atsivertė Konnersreuthe, kad išpažinus tą vienintelę tikrą religiją. Labai gaila, kad liaudis čionai veik nieko nežino apie anuos moderniškus stebuklus ir todėl duodasi taip lengvai suviliojama eretiškųjų propagandistų: čia matome dygstant kaip grybus po lietaus „šventyklas“, kurios pasivadina „apaštališkąja bažnyčia“, „adventistų“, „evangelistų“, teosofų ar spiritistų „šventyklomis“. Kaip gaila, kad nemaža kunigų vietoje su apaštališkuoju uolumu dirbus tarp šitų naujai supagonėjusių žmonių, dėl duonos kąsnio yra priversti sėdėti raštinėje ir užsiiminėti metrikų perrašinėjimu! Kituose kraštuose kopijavimo darbui nereikalaujama turėti teologinio mokslo — tenai raštinės darbą atlieka vargonininkas ar kitas mokąs rašyti žmogus. Čionai darbininkų jaunimas auga be religinio apšvietimo, be moralinės apsaugos, be kultūrinio globojimo, o tuo tarpu nemaža kunigų sėdi raštinėse, kad užsidirbus duoną. Ir nežiūrint į šitą liūdną daugelio dvasiškių ekonominę padėtį, krikščionybės priešai visgi išdrįsta tvirtinti, kad kunigai apgaudinėja liaudį mokindami Kristaus mokslą, nes jie pralobstą tą mokslą skelbdami. Kad šita pasaka apie tariamąjį dvasiškių turtingumą, bendrai imant, yra melaginga, tai žino net Pietų Amerikos jaunuoliai — jie nenori įstoti į kunigų seminarijas, nes jie žino, kad kunigystėje jų lauktų atsižadėjimo ir darbo, o ne kapitalisto ar bent valdininko gyvenimas, ne būvis žmonių, kurie gali džiaugtis šiuo gyvenimu.

Galėčiau skaityti atlikęs savo pareigą, jeigu man pavyko atverti akis tiems, kurie ar dar nepradėjo mintyti, ar kuriems žvilgsnį aptemdė materialistai, panteistai ar spiritistai. Kai tik tokiems skaitytojams atsidaro akys, jie turėtų žengti toliau: jie turėtų paimti į rankas knygas, parašytas specialistų teologų, pav., kad ir jau nurodytąją tėvo Buil vertingą knygą.

Kada žmogus nori gauti žinių apie higieną ar mediciną, aišku, kad jis neims į rankas rašto kokio šarlatano — šundaktario, bet įsigys tikro gydytojo parašytą knygą. Lygiu būdu ir norint pasiinformuoti apie religiją, reikia skaityti raštus religijos specialistų — teologų. Vieną dieną viename parke sėdėjau skaitydaams minėtąją Buil knygą. Atėjo draugas, kurs su išsiilgimu jieškojo Dievo, bet kuris dar negali įžvelgti, kad Jėzus yra žmogus — Dievas. Aš jam parodžiau Builio knygą, kuri galėtų atidaryti jam akis. Bet vos pastebėjęs raides S. J., jis tuojau su panieka grąžino man knygą sakydamas, kad jis neskaito teologų ir ypač jezuitų knygų. Iš savo gi pusės jis išsitraukė iš piniginės labai rūpestingai suvyniotą ir saugojamą senojo Egypto „teologo“ papiro kelių puslapių kopiją. Šitam universitetinio išsilavinimo ir iš pažiūros rimtam vyrui šito pagonies „teologo“ seni raštai atrodo esą verti daug didesnio dėmesio negu įžymaus moderniško specialisto samprotavimai apie krikščioniškąją religiją. Ir esama nemaža žmonių su uždaromis akimis, kurie jau iš anksto atstumia kiekvieną knygą, kuri yra pažymėta „Imprimatur“ ar kurios autorius duodasi pažįstamas kaipo teologas. Tokie žmonės sako, jog teologas turi rašyti taip, kaip jis rašo, nes jis iš to gyvena. Su lygia logika tektų tad sakyti, kad matematika nieko nėra verta, kad ji nėra tiesa, nes matematikos profesorius gyvena iš jos, arba kad medicina ar inžinerija nieko nėra vertos, nes ir tų mokslo šakų specialistai gyvena iš savo mokslo. Tačiau kaip kad matematika neperstoja būti tiesa todėl, kad iš jos mokymo gyvena matematikos profesorius, taip lygiai ir veikalai apie religiją nenustoja būti teisingais todėl, kad juos rašydami autoriai gyvena ne vien iš gryno oro.

Tiems gi, kurie lengvai pasipiktina blogais kunigais, N. Buil drauge su tėvu Ruiz Amado ir istoriku Weis atsako sekančiu būdu: „Buvimas kaikurių faktų, kurie įrodo, kad būta apsirikimų, nusidėjimų, mizerijų tarp kunigų, vyskupų ir net tarp augščiausiųjų Bažnyčios pontifikų, jokiu būdu neprieštarauja mūsų šventos religijos dieviškumui. Todėl katalikas, jeigu yra apšviestas ir nėra silpnadvasis, nesuklups dėl anų istoriškųjų faktų (nors dėl jų ir suklumpa netikintysis ar klaidatikis, — priduria Buil); ir tai net nė kiek nepakrutins jo tikėjimo, o tik jam parodys, jog katalikų Bažnyčioje reikia skirti dieviškąjį ir žmogiškąjį pradą. Kaip žmogus, kurs susideda iš dvasinės sielos ir medžiaginio kūno, apsunkinto įvairiais trūkumais ir mizerija, taip lygiai ir Bažnyčia susideda kaip ir iš dviejų elementų: vieno elemento dieviško, nesutepto ir nesugadinamo, kito gi elemento žmogiško: iš Bažnyčios tarnų su savo individualybėmis, kuriose gali būti ir tikrai buvo trūkumų ir nuodėmių, kurios tačiau nepaliečia nesuteptos skaistybės pačios Bažnyčios kaipo Kristaus sužieduotinės“. (p. 426).

---

* **Kersteno komitetas** Londone apklausinėjo uždaromis durimis visą eilę liudininkų, tarp jų ir buv. Rumunų karalių Mykolą. Buvo apklausti ir kai kurie lietuviai. Nuo š. m. birželio 21 d. komitetas visu sąstatu dirba Münchene. Kerstenas ta proga paskelbė per radiją visą eilę pavergtosioms tautoms pareiškimų, patikindamas, kad geležinė uždanga bus sutriuškinta.

J. VENCKUS S. J.

GIMIMŲ PLANAVIMAS

Gimimų problema yra visų gydytojų problema. Yra ligų, kurias neštumas žymiai pablogina, kaip antai inkstų uždegimas (nephritis), plaučių džiova, širdies reumatizmas ir kt. Neštumas gali būti šituose atvejuose pavojingas. Gydytojai norėtų patarti vengti neštumo. Ir kaip tai padaryti, jeigu vyras jaunas, sveikas ir jeigu mano, kad jis be lytinio gyvenimo negali apseiti, juk jis tam ir vedęs, kad lytiniu gyvenimu galėtų naudotis. Arba kitos rūšies sunkumai. Gydytojas, ištyręs žmoną ar vyrą, mato, kad vienas ar antras arba abu yra biologiškai menkos vertės žmonės, ne labai šviesaus proto, menkų gabumų, turi paveldimų psichiškų ligų. Visuomenė ir valstybė nesitiki iš tokių tėvų nei gerų žmonių, nei gerų piliečių, todėl ir nori, kad būtų daug geriau visiems, — patiems tėvams ir būsimiems vaikams bei visuomenei, — jeigu jie neturėtų vaikų. Kaip tai pasiekti? Tokie žmonės kaip tik mažiausiai lytiškai tesivaldo. Gydytojo realus jausmas ir gyvenimo patyrimas bei religinių principų nebojimas sako, kad tai būtų bergždžias laiko gaišinimas tokiem žmonėms sakyti pamokslus apie lytinę abstinenciją ir dar sunkiau pasakyti, kad juodu savo vaikų laimingais nepadarys. Lengva suprasti, kodėl nekatalikai gydytojai tampa gimimų kontrolės šalininkai.

Gimimų kontrolė sudaro ir ekonominių bei socialinių problemų. Visi žino, kad šeimai išlaikyti reikia vyro, kuris bent vidutiniškai gerai uždirba, kuris yra užtikrintas, kad greit nenustos darbo, kad gyvenimo sąlygos valstybėje ir pasaulyje nekriks, bent jis taip turi manyti. Nė vienas vyras nenori išstatyti savo šeimos — žmonos ir vaikų — vargui, badui ir skurdui. Kol jis to ekonominio gerbūvio ir saugumo nepasiekia, nenori turėti daugiau vaikų. O jeigu kas priima tuos Dievo duotus vaikus ramiai, jis turi būti arba nepaprastai didelės dvasios žmogus, labai religingas, kuris nepalaužiamai tiki, kad Dievas neapleidžia žmogaus, arba lengvamanis ir nepaprastai nerūpestingas. Be to, dar miesto žmogui prisideda kitas sunkumas, kad sunku gauti butą. Visi bijo išnuomuoti butą tiems, kurie įves į namus vaikų būrį. Visi žino, kad vaikai pasilieka vaikais, jie bėgios, žais, daužysis, kels triukšmą, neduos ramybės namuose, gadins sienas, baldus, namų patogumus. Neretai pasitaiko skaityti skelbimą: „Išnuomuojamas namas tiems, kurie neturi nei vaikų, nei naminių gyvulių“ (šunų, kačių ir tt.). Kartais reikia nustebti, kad kartais, šiaip jau geri katalikai, neįsileidžia skaitlingų šeimų. Ne be to, kad kartais patys tėvai nebūtų kalti: augina tokius neišauklėtus vaikus, kurie yra kaip žvėriukai, štačiokai, triukšmingi, netvarkingi, padaužos, nes mano, kad vaikams reikia duoti pasireiškimo galimybių.

Gimimų kontrolė yra taip pat surišta su problemomis, kurios yra susijusios su mūsų civilizacijos dvasia. Žmonės nori patogumų, kurių civilizacija taip apsčiai teikia. Ne kiekvienas gali turėti kartu viską: ir skaitlingą šeimą, ir automobilį, ir gražius nuosavus namus su puikiu sodu, ir malonias atostogas. Kartais reikia pasirinkti: vaikas ar automobilis, vaikas ar nuosavi namai, vaikutis ar gražios atostogos. Kartais tokie pasirinkimai neišeina vaiko naudai.

Kaimo žmonėms, ūkininkams vaikų turėjimą nusprendžia ekonominiai motyvai, nes ūkio darbams reikalinga bernų, merginų ir auklių, paaugę vaikai tai padarys. Vaikas gali būti ekonominė vertybė pav. angliakasiams ir kitiems paprastiems darbininkams, nes vaikus lengvai galima įstatyti į tokį pat ar panašų darbą, kokį tėvas turėjo, tai be didelio paruošimo, kuris reikalauja išlaidų. Su inteligentais yra kitas dalykas. Tėvai nenori, kad jų vaikai būtų socialinėje padėtyje žemiau, negu jie patys yra. Jeigu tėvai turi akademinį mokslą, nori tokį mokslą duoti ir savo vaikams. O tam reikia pinigų. Mokslas yra brangus. Tėvai nenori vaikų į bet kokias mokyklas leisti, renkasi pačias gerąsias, bet ten reikia brangiau ir mokėti. Dažnai tenka girdėti šį posakį: „Mažai vaikų, bet gerų“. Gyvenimas yra dažnai paradoksiškas. Kaip dažnai atsitinka, kad skaitlingos šeimos vaikai ir aukštuosius mokslus pasiekia, kartais kas rytą po penkis šešis kilometrus beklampodami per purvą ir sniegą į mokyklą arba pamokomis besiversdami, o tuo tarpu mažų šeimų, bet turtingų, kurių vaikai gražiais automobiliais prie mokyklos durų yra privežami ir kitokiais patogumais yra aprūpinami, blogai mokosi ir neturi jokių aukštesnių troškimų, tik gal vieną — kuo greičiau savo tėvų turtą paveldėti. Tėvai iš tikrųjų gal nebijotų dar be tų dviejų vaikų gal ir tretį ar ketvirtą įsileisti, jeigu būtų tikri, kad jie bus geri. Moderniškas auklėjimas yra toks, kad vaikai nesistengia savo brangiems tėveliams sudaryti džiaugsmą, malonumą. Kiti išeina tokie pašiurę, pas tėvus gyvena, kaip viešbutyje. O jeigu tėvai būtų tikresni, kad vaikai išeis malonūs, geri, tai tikrai nesigailėtų ir vargo ir rūpesčio. Kas iš savo paties patyrimo neatras pavyzdžių, kad kartais šeima iš aštuonių vaikų yra daug laimingesnė, negu šeima su dviem vaikais. Paslaptys, tur būt, glūdi pačių tėvų gyvenimo religingume. Taigi atrodo, kad kiti nenori daug vaikų turėti, nes, nepasitikėdami savo auklėjimo gabumais ir prisižiūrėję iš kitų, bijo rizikos. Jie nepasitiki, kad valstybė savo mokyklose mokės išauklėti gerus vaikus.

GIMIMŲ KONTROLĖS ISTORIJA

Žmonių aistrų istorija yra amžina, žmogaus širdies ir meilės istorija yra jau nuo žiliausios senovės aparta ir atausta džiaugsmo bei ekstazės pergyvenimais, taip pat ir skausmo, ir prakeikimo, ir nusivilimo, ir nuodėmės veiksmais. Badas ir lytis kėlė žmones į kalnus, į debesis, vertė juos lįsti į žemės gelmes, įgalino juos, nebijant nei audrų nei bangų, plaukti beveik ant lentgalių per jūras ir mares jieškoti naujų egzotiškų kontinentų. Lytis — tai yra rojaus gero ir pikto pažinimo medis. Per jį žmonės tampa šventi, pakyla iki Nekalčiausios, per lytį kiti tampa gimdytojai didvyrių, žmonijos geradarių, naujų tautų ir genčių kūrėjai ir per tą pačią lytį kiti pasirodo nykštukai, degeneratai ir žmonijos ištvirkėliai. Kiti per lytį pasidaro tokie biaurūs, kad tos smirdinčios paleistuvystės nė visos Arabijos kvepalai negali nustelbti. Jau šventame Rašte sutinkame žmogų, kuris praktikavo gimimų kontrolę. Jo vardas Onan, kurio vardu teologai ir pačią nuodėmę pavadino — „Ononismus Conjugalis“. Kaip Onan tai padarė, kas jam įvyko už tai gali pasiskaityti Genezės knygoje, 18 perskyrime, 8 ir sekančiose eilutėse.

Egipto rankraščiai, vadinamieji papyrai, kalba apie priemones, kaip išvengti neštumo. Petrie papyrus, iš 1858 m. pr. Kr., paduoda praktiškus nurodymus, kaip saugotis šeimos prieauglio. Vėliau, Soranus (93 — 138 po Kristaus gimimo) pavadino vieną savo ginekologijos sekciją: „Priemonės, kaip išvengti neštumo“. Viduramžiuose šv. Tomas Akvinietis pasmerkė gimimų kontrolę. Iš būdo kaip jis tai darė, mokslininkai sprendžia, kad gimimų reguliavimas nebuvo koks nors grynai akademinis klausimas, bet tai buvo gyvenimo realybė, kuri pasitaikydavo jo laikų žmonių tarpe. Iš moralinių knygų galima spręsti, kad moterys žinojo kai kokius plovimus, dušus ir taip pat žinojo, ką reikia vandenyje ištirpinti ir pan. Taigi matome, kad žmonės ir seniau buvo silpni, kaip ir dabar. Tik mūsų laikai skiriasi tuo, kad norima visas šitas praktikas legalizuoti ir generalizuoti, nieko jose pikto nematyti, o pirmiau, kada žmonės daugiau tikėjo į Dievą ir labiau Jo bijojo ir Jį mylėjo, laikė jas tuo, kuo jos yra, t. y. nuodėme.

Žmonės nuo senai pastebėjo, kad mažiausiai vaikų turi gydytojai, mokytojai ir, pagal eilę protestantų ministeriai, o daugiausiai turėdavo fabrikų darbininkai, todėl jie buvo pavadinti proletarai (lotyniškai proles-vaikas). Gydytojai, mokytojai ir protestantų pastoriai priklauso prie tokių žmonių klasių, kurios yra inteligentiškos ir materialiai labai gerai aprūpintos, ypatingai gydytojų klasė. Žmonės norėdavo sužinoti, kaip jiems tai pasiseka padaryti, kokias priemones jie tam turi. Vis tik tai yra žmonės, kurie nevartos priemonių, kurios kenkia sveikatai ir kurios būtų labai neestetiškos ir kokčios. Ir jeigu gydytojai turi tokias priemones, tai kodėl jie nepasako savo pacientėms, toms proletarų žmonoms. Ir faktinai gimimų kontrolė neišėjo iš gydytojų ir jie labiausiai nuo gimimų kontrolės praktikų žmones atkalbinėdavo. Kodėl jie taip darė? Manoma, kad jie pirmon eilėn tai darė todėl, kad nenorėjo susidurti su valstybės įstatymais. Kame vėliau įstatymai pasikeitė, ten ir gydytojų laikysena pasikeitė. Kalbant apie gimimų kontrolę, apie jos tolimesnį vystymąsi ir dabartinę jos padėtį, negalima toliau eiti, nepakalbėjus apie vieną moterį, kurios vardas tapo sinonimu su gimimų kontrole. Ta moteris vadinasi Margaret Sanger.

(Bus daugiau)

Budėk

SKAUTŲ SKYRIŲ veda vyr. skltn. Vyt. Namikas

VIENIŠAS VIGI

Valgyti daugiau? O, jei ponas Hageris žinotų, kaip jis turi namuose taupyti! Kiek kartų po kasdieninės sriubos nebuvo nieko kito, kaip kelios daržovės iš savo pačių daržo. Vaikas prarijo ašaras. Jo smakras sudrebėjo iš susijaudinimo. O Dieve! Jei netektų tarnybos, kas būtų tada. Vigi pramikčiojo anglininkui, kad pereitą savaitę turėjęs ruošti daug pamokų, dėlto mažai miegojęs. Bet... juk visa tai buvo prasimanyta.

Grįždamas namo prikaišiojo sau: juk galėjo vietoj melo nors pasakyti, kad tėvas darbo neturi. Tėvas taip pat tylėjo; motina griebdavosi kiekvieno pasitaikančio darbo, kad tik apsigynus nuo skurdo. Bet taip juk ilgiau tęstis negalėjo. Kaip tik praėjusią dieną tėvas susinervinęs trenkė ant stalo darbo pajieškančius laiškus prabildamas:

— Ir viskas veltui! Kai žmogus esi varge, niekas neateina pagalbon.

Vigi prisiminė draugus. Ten kartojasi ta pati istorija. Visi jį atstumdavo, nors jis ir nieko nepratardavo. Bet tuoj prisiminė Jadvygą Frei. Jei jis būtų toks drąsus kiap ji, gal visa klotųsi geriau.

Grauždamas plunksnakotį, vaikas susimąstė. Kodėl motina dar nesugrįžo? Visada grįždavo devintą ir padėdavo jam ruošti pamokas. Ir šiandien kaip tik ji labai reikalinga. Prie geriausių norų jis negalėjo užbaigti prancūzų kalbos vertimo. Pastūmė sąsiuvinį į šoną ir griebėsi aritmetikos. Bet taip greit įsipainiojo, tartum niekad nebūtų mokęsis tos rūšies uždavinių spręsti. Vigi laukė ir laukė. Nepratareęs nė labanakt, tėvas nuėjo gulti. Ir pagaliau tik apie vienuoliktą išgirdo prie durų pažįstamus žingsnius. Greit išbėgo pasitikti. Grįžo motina.

— Žiūrėk, kuriam laikui būsim aprūpinti, — ištraukus iš piniginės šimtą frankų, pasakė ji liūdnai šypsodamasi.

— Visa tai uždirbai?

Neatsižvelgdama į sūnų, motina patvirtino galvos linktelėjimu. Nudžiugęs Vigi griebėsi vėl pamokų. Ir tiesiog nuostabu. Neišspręsti uždaviniai sprendėsi vienas po kito, prancūzų kalbos sakiniai patys atsirado... Staiga išgirdo iš gretimo kambario pašnekesį, kuriame išsiskyrė duslus murmesys. Tyliai prislinko prie durų. Lyg ir verkė mama... ir kodėl taip dūsavo tėvas? Sulaikęs kvėpavimą, berniukas klausėsi. Netrukus viską puikiai suprato: tėvas kalbėjo apie naujas skolas. Šimtas frankų, suteikęs jam džiaugsmo, taip pat buvo skolintas.

— Ach, kad nors būčiau baigęs mokyklą, — atsiduso Vigi ir nusiminęs pasiruošė knygas rytojaus dienai.

II. PASISEKIMAS DARBE

Praėjusi nerimo naktis savo šešėlius apgaubė sekančias savaites. Tėvai praleisdavo dienas, nepratardami nė žodžio. Vigi net pastebėjo, kad jo ir motinos tėvas vengė. Rytais eidavo liūdnas į mokyklą, išsiblaškęs klausydavo pamokų ir atsidusdavo, galvodamas apie popietinį uždarbį. Grįžęs namo, netardamas nė žodžio, peržvelgdavo ilgą ir bergždžią tėvo korespondenciją. Vigi mokėsi ir rašė lovoj. Už pieštuku paruoštus, iškrevezotus namų darbus mokykloj susilaukdavo daug papeikimų ir bausmių. Bet visa tai kantriai kentėdavo, nemėgindamas prisipažinti. Svarbiausia tiktai turėjo išvengti, kad jo nepaliktų po pamokų, nes pas Hagerį buvo daug darbo. Ten jis išvažiodavo kainoraščius, sąskaitas, o taip pat parnešdavo įvairius pirkinius namų šeimininkei.

— Vigi! — skambėjo iš virtuvės, — Vigi! — šaukė duslūs balsai anglių sandėliuose, — Eikš čia, Vigi! Bėk, Vigi! Greit, Vigi! Klausyk, Vigi! — įsakymai veržėsi pro duris ir langus. O Vigi spėdavo visur. Padėdavo mechanikui, betaisančiam mašiną, stipriai savo maža ranka laikydamas prancūzišką raktą. Stabteldavo prie svarstyklių ir kaip suaugęs tikrindavo svorį, skaičiuodavo, kiekvienai kelionei pažymėdavo anglių maišus. Paskui, lyg miklus katinas, užsliuogdavo ant sukrautų maišų viršaus ir, žvelgdamas žemyn, šypsodavosi pajuodusiems nuo dulkių vyrams.

— Kodėl nežaidi su berniukais? — užklausė, bevežant anglis, jo vienas darbininkas.

— Todėl, kad namuose stinga pinigų. O be to nepatinku kitiems mokyklos draugams.

— Eik, jau eik! Kodėl gi ne?

— Sako, kad vaikiškai kalbu.

— Tavo amžiui juk tai ir tetinka. O apie ką kalba kiti?

— Apie meilės istorijas, apie kine matytas kriminalines filmas...

— Bet juk moksleiviams negalima eiti į kiną?

— Jiems pavyksta įeiti. Beveik visi jau yra aukšti, storais balsais. O, be to, eidami į kiną, jie užsimauna ilgas ir plačias golfo kelnes.

Darbininkas vogčiom žvilgterėjo į Vigi kelnes.

—Bet tik dėl to vyresnieji mane vadina mažiuku.

Darbininkas neigiamai papurtė galvą. Vigi dar norėjo pridurti: „Neinu nė į rungtynes, nes neturiu pinigų", bet sunkvežimis, pasukęs į nelygų kelią, nuslopino jo balsą.

Ypatingai Vigi pasijuto laimingas, kai ponui Hageriui sugrąžino klijentą, kurį anas buvo praradęs. Anglininkas pakartotinai nuolat perspėdavo darbininkus:

— Iškrovę viską sutvarkykit ir su visais būkit mandagūs. Šiais sunkiais laikais aš negaliu prarasti nė vieno klijento, nes tada turėčiau kurį nors iš jūsų atleisti.

Vigi pagalvojo apie savo tėvą. Jis puikiai suprato, ką reiškia darbininkams toks perspėjimas. Dėlto, kai nešė buvusiam klijentui lemiamąjį laišką, jautėsi lyg kokios viršžmogiškos jėgos stumiamas.

— Paklausk mandagiai pono Sidlerio, ar negalėtų atsakyti šios savaitės bėgyje, — šūktelėjo jam dar sykį ponas Hageris. Už savaitės?... Vigi negalėjo tiek laukti. Užtat skubėdamas kopė keturaukščio gražaus namo laiptais, tikėdamasis išpešti ką nors dar tą pačią dieną. Jo laimei savininkas buvo namie. Kai šis, perskaitęs laišką, pasakė, kad atsakys dviejų dienų laikotarpy, Vigi pasiliko sėdėti ant laiptų. Ten laukė. Keltas, lengvai girgždėdamas, kilo ir leidosi; gražiai apsirengę žmonės įlipdavo ir išlipdavo. Vigi ramiai atlaikė jų tiriančius žvilgsnius. Staiga trinktelėjo buto durys: išėjo pats savininkas. Išsigandęs Vigi atsistojo.

—Tu dar čia? — užklausė nepatenkintas ponas Sidleris.

(Bus daugiau)

*

Vyriausias Skautininkas St. Kairys išleido specialų atsišaukimą į mūsų skautus ir šiaip lietuvišką visuomenę, prašydamas pagelbėti Vadijai išleisti pagrindinio Baden Powelio veikalo „Skautybė Berniukams" lietuvišką laidą.

*

VIII-toji pasaulinė jamboree įvyks 1955 m. rugpjūčio 18—28 d. Kanadoje. Be įprastinių užsiėmimų yra pramatyta visa eilė ekskursijų.

*

Sktn. R. Spalis išleidžia naują knygą „Ant ribos". Joje yra tolimesnis „Gatvės berniuko nuotykių" veikėjų gyvenimas. Knygą leidžia „Tremties" leidykla Vokietijoje.

*

Vasario 22 d., Skaučių Susimąstymo Dieną, 50-ties tautų skaučių atstovės New Yorko tarptautinio skaučių klubo surengtame minėjime turėjo progą pasikalbėti su Pasaulio Skautų Šefe Lady Baden Powell, kuri tuo metu lankėsi JAV. Lietuves atstovavo v. s. E. Putvytė.

MONTEVIDEO LIETUVIAI

KAS PASIRODĖ IŠ ATIDENGTŲ KORTŲ

Buvome rašę, kaip Maskvos patriotų laplis „Darbas" kvietė į bendrą frontą šios kolonijos draugus socialistus bei grininius demokratus, tiesa, tik vienos rankos pirštais suskaitomus. Greit paaiškėjo, kad tas kvietimas rado ir atgarsių: tas pats raudonlapis (š. m. 7 nr.) paskelbė, kad M. Krasinskas — grinininkų, arba kaip jie save vadina, pažangiųjų demokratų pirmininkas — jau dalyvauja komunistų pobūviuose ir aukoja jų reikalams.

Kaip sakėme, ne taip jau nuostabu, jog obuolys nuo obels netoli terieda. Mūsų vadinami socialistai ir socialdemokratai nekartą jau sudarinėjo bendrus frontus su Maskvos patriotais. Kai kam, asmenikai jų nepažįstantiems, gali būti betgi keistoka, kodėl tie „pažangieji" taip mėgsta dviveidę rolę — „Balse", „Keleivyje" ir kaikur kitur, jie kartais pabara ir komunistus, gi kita ranka remia jų veiklą. Tokia, matyt, jų taktika: kad prieš tikrus antikomunistus, kolonijos kultūrininkus patriotus sistemingai skleidžiami šmeižtai bei prasimanymai atrodytų patikimesni, jie pridengiami kartais rašėjo būk tai antibolševikiniu nusistatymu. Taip, žinoma, patogiau savo dezinformacinius tikslus varyti.

Tuo požiūriu ir kitas būdingas faktas paaiškėjo. Prieš kiek metų čia save bandęs garsinti „ministru ir delegatu visai P. Amerikai" „daktaras" P. Š. jau kuris laikas dirba su „Darbo" štabu. Jo paties pasigyrimu, dirbąs dieną naktį ir už tai gaunąs 320 pezų mėnesiui. Kaip žinoma, šis „pažangusis katalikas" savo korespondentu tam tikroje spaudoje turėjo ir turi p. J. L.-T., kartais pasirašinėjantį savo dviguba pavarde, o kartais tik „Naujienų" korespondentu Urugvajuje. Tai iš tokio buvusio „ministro" ir jo korespondento kasdieninių posėdžių kavinėje skleidžiamos fantazijos apie Urugvajaus lietuvių koloniją, jos religinius bei visuomeninius veikėjus.

Tatai pravartu žinoti ypač tiems, kurie dar blaiviai nenuvokia, kaip ardantysis, lietuvių tautos priešų stumdomas gaivalas smelkiasi į laisvąją lietuvių spaudą ir organizacijas.

Urugvajaus Liet. Kultūros Draugija ir Liet. Bendruomenė tą infiltrantų griovikų pavojų jau seniau pastebėjo ir laiku ėmėsi priemonių nuo jų apsisaugoti. **Kultūrietis.**

BIRŽELIO MĖNUO LIETUVIAMS ATNEŠĖ DAUG ĮDOMYBIŲ

Urugvajaus Lietuviai Vyčiai birželio 5 d. suruošė gražų vakarą. Gaila tik, kad daugelis pabūgo šalto oro, nes tikrai neturėjo progos pamatyti gražių dalykų.

Programą atidarė T. Jonas Giedrys, U. Liet. Vyčių dvasios vadas, publikai pristatydamas simpatiškąją U. L. V. pirmininkę Adelę Čirpūtę. Vėliau programai vadovavo nuolatinis Vyčių darbuotojas Juozas Vaštakas. Po to Teresė Drobniewski paskambino keleta piano dalykėlių. Reikia stebėtis šia devynerių metų pianiste, kuri atmintinai skambina didžiųjų kompozitorių kūrinius. Buvo vienas dalykas ir iš publikos. Įėjęs pro šonines duris ir neužlipęs ant scenos, Vytautas Dorelis padainavo „Tu Lietuva, tu mano", smuiku pritariant Kaziui Vilkui, o lietuviška armoška P. Pavaliui. Visa publika dainavo kartu.

Vėliau Gidas ir Romas Mačanskai suvaidino keletą komiškų dialogų lietuviškai, o kartu su Max Grigu ir vietine kalba. Vaidinimas „Kuprotas oželis", kurį vaidino rinktiniai mūsų kolonijos vaidintojai, tikrai visiems patiko. Vaidinime dalyvavo Stasė Jurelytė, Janė Rakauskaitė, Jonas Ščesnulevičius, Gidas Mačanskas ir Manuelis Petrauskas. Scenos papuošimu rūpinosi Onutė Vaštakaitė su Adele Čirpūte. Sufleriavo A. Čirpūtė. Br. Lasauskas šį kartą pasirodė kaip geras grimuotojas. Visas vakaras labai gerai pavyko, ir žiūrovai skirstėsi patenkinti.

Gautojo pelno dalį U. L. V. paskyrė Montevideo lietuvių bažnyčiai įsigyti monstranciją, kuri kainuoja apie 140 ur. pesų.

GRAŽIAI ATŠVĘSTOS ANTANINĖS

Birželio 13 d. U. L. Kultūros Draugijos patalpose buvo surengtos Antaninės, pagerbiant šios Dr-jos pirmininką ir visus Antanus. Kadangi ta diena ir Lietuvos liūdesio diena, tai jokių pasilinksminimų nebuvo. Vardinėms buvo suruošti skanūs pietūs, ir buvo išklausyta gražių kalbų, nors ir liūdnai skambančių. Kalbas pasakė p. K. Čibiras, pirmiausiai kalbėdamas apie Antanus, o paskiau prisimindamas Lietuvos tragiškąją birželio 13-tąją dieną. Turtingą ir gražią kalbą taip pat pasakė kapelionas kun. Vl. Mikalauskas S. J. Nors šventė vardines, visi skirstėsi su liūdesiu dėl dabartinių Lietuvos kančių.

U. L. K. Dr-jos pirmininkas, kuris taip pat yra Antanas, dėkoja p. p. Svečiulienei, Svetikui, Svečiuliui, Grigui, J. Doreliui ir visiems kitiems, prisidėjusiems savo gražiu patarnavimu prie Antanų šventės.

Kr.

* **Urugvajaus Lietuvių Katalikų** radio pusvalandis kol kas yra transliuojamas kiekvieną sekmadienį 8.30 val. ryto per tą pačią radio stotį: CX 44, Radio Solis.

ROSARIO

MIRĖ VLADAS JUKNA

Po ilgos ligos birželio 21 d. mirė Vladas Jukna. Jis jau nuo seno dirbo prie geležinkelio ir priklausė gelžkeliečių sindikatui. Užtat ir jo laidotuvėmis rūpinosi gelžkeliečių sindikatas. Jo kūnas buvo pašarvotas gelžkeliečių sindikato patalpose Salta 3519, Rosario. Buvo palaidotas su religinėmis apeigomis, kurias atliko TT. Marijonai. Dideliame nuliūdime paliko žmoną Izidorą, sūnų Petrą ir dukterį Uršulę.

ATŠVENTĖ JONINES

Kun. Jonas J. Jakaitis MIC ir kun. Jonas Duoba MIC, lietuvių Švento Kazimiero parapijoje besidarbuoją dvasios vadovai, gražiai atšventė savo vardines. Jie abu sulaukė daug sveikinimų ir gražių bei vertingų dovanų. Vardinių proga Rosario lietuviai prisiminė savo dvasios vadovus ir juos pagerbė savo asmeniniu atsilankymu. Sveikinimų gavo taip pat ir iš Buenos Aires lietuvių.

* **Jonas Kiaušas ir Petras Seniūnas** įteikė senų popierinių pinigų, kuriuos vartojo rusai ir vokiečiai anais laikais mūsų tėvynėje Lietuvoje. Jie yra skirti Lietuvių Tautiniam Muzėjui Avellanedoje.

* **Nors buvo visai** nepalankus oras, bet visgi birželio 27 d. įvyko R. Liet. Bendruomenės ruošiami pietūs pagerbti visus Antanus, Petrus ir Povilus. Buvo pasveikinti visi Jonai, ypač kun. J. J. Jakaitis MIC ir kun. J. Duoba MIC. Ta proga visi prie mūsų bažnyčios nusifotografavo (fotografija tilps sek. „L." nr. — **Red.**). Sveikinimo kalbą pasakė Bendruomenės vicepirm. Antanas Latvėnas.

* **Viktoras Kalėda,** uolus Santa Fe lietuvių kolonijos veikėjas, buvo atvykęs į Rosario ir dalyvavo parengime.

* **Jau gautas** didelis paveikslas-bareljefas, kuris bus įdėtas viename Šv. Kazimiero bažnyčios šoniniame altoriuje. Tai yra Šiluvos vaizdas, meniškai atliktas Tortuletto firmos Buenos Aires.

KORDOBA

MIRĖ J. KOREIVAS

Birželio 18 d. nuo širdies priepuolio staiga mirė Villa Rumipal, Kordobos kalnuose, gyventojas Jeronimas Koreivas. Velionis buvo gimęs 1892 m. balandžio 1 d. Kaune. Argentinon atvyko 1923 m. ir beveik visą laiką dirbo kaip siuvėjas. Palaidotas birželio 20 d. Almafuerte kapinėse, palydint būrelui lietuvių ir vietinių. Nuliūdime paliko žmoną Apoloniją Januškevičiūtę-Koreivienę.

ATŠVĘSTA VARDO DIENA

Pijus Bukauskas, žinomas fotografas ir įvairenybių parduotuvės savininkas Villa del Dique miestely, atšventė savo gimimo ir darbo dieną. Ta proga jis surengė gražias vaišes, kuriose dalyvavo būrelis garbingų svečių. Vaišių metu skambėjo tautinės lietuviškos dainos, iš kurių viena — „Krosna gimties vietelė mano" — savo originalia melodija, pirmą kartą dainuota, praturtino dainų lobyną.

* **Marija ir Kazimieras Matulaičiai,** prieš nepilnus dešimt metų atvykę į Rumipal, Kordobos kalnuose, yra žinomi savo paukščių, bičių ir vaisių ūkiu. Nors vaismedžiai dar jauni, bet šakos lūžta nuo vaisių, ir malonūs šeimininkai jais neretai pavaišina savo tautiečius. Šiomis dienomis p. p. Matulaičiai išvyko į Mendozą pirkti veislinių oškų, kurių ūkį rengiasi įsitaisyti.

* **Jonas Baltrušaitis,** gyvenąs Embalce miestelyje, prie Calamuchita ežero, birželio 26 d. šventė savo vardines. Prie gausiai apkrautų stalų tarp garbingų svečių matėsi Pranas Pauža, atvykęs iš Polo Sud, kur jau aštuoni metai dirba prie banginių žūklės. Vaišių metu skambėjo lietuviškos dainos. P. p. D. ir J. Baltrušaičiai jau šešti metai gyvena šiame mieste ir čia turi viešbutį bei darbuojasi kaip kontraktistai.

* **Rudolfas Mikėnas** jau kelis metus žaidžia vietinėj futbolo komandoje ir jo vardą, kaip gero žaidėjo, dažnai galima išgirsti per radiją. Jo motina p. Mikėnienė neseniai buvo stipriai susirgusi, bet jau sveikšta.

* **Stasė Naunakaitė ir Mykolas** Balai Villa Rumipal baigė įsirengti gražią vilą (chalet). Tai jau ketvirtas namas, kurį jie šiame krašte yra pasistatę. Jų sūnus Albertas eina į pradžios mokyklą ir privačiai mokosi lietuvių kalbą.

* **Albertas ir Robertas Palšiai,** „Lituania" pensiono savininko sūnūs, šiuo metu lanko Villa Rumipal pradžios mokyklą.

TEMPERLEY

NAUJAS STATYBININKAS

Mūsų tautietis, jaunuolis p. Vincas Stapčinskas jau keli metai praktikuojasi didelių ir moderniškų vilų (chalet) statybos darbuose. Jis turi daug užsakymų ir šiuo metu stato milijoninės vertės vilą Banfielde. Pažymėtina, kad gerb. Stapčinskai yra patriotiška lietuvių šeima. **K.**

VARDINĖS

Birželio 26 d. p. p. Vaišvilų namuose buvo puikios vaišės Povilo Vaišvilos vardinių proga. P. Ona Bačkulytė-Vaišvilienė ir dvi dukrelės — Aldona ir Janytė — padėjo vaišėse, pakviestuosius priimant. Vardinėse dalyvavo artimieji p. p. Vaišvilų kaimynai. Skaniai pasivaišinę, pasilinksminę ir kupini gerų įspūdžių skirstėsi į namus. Pažymėtina, kad p. Aldona Vaišvilienė yra „Aušros" choro valdybos narė.

K.

SUŠELPĖ

ARLB Temperley Apylinkės Valdyba maža auka sušelpė nelaimės ištiktą p. Kazį Gikį, kuris gydosi Avellanedos sanatarijoje, Palaa 325. — **K.**

ĮSTEIGTAS SUSIVIENIJIMO SKYRIUS

Birželio 19 d. p. p. Zlotkų namuose, Villa Sastre, Temperley, dalyvaujant Susivienijimo Lietuvių Argentinoje Centro Valdybos pirmininkui Juozui Každailai ir vicepirm. Feliksui Albavičiui, Temperley įsisteigė aštuntasis Susivienijimo Lietuvių Argentinoje skyrius ir išsirinko skyriaus valdybą iš sekančių asmenų: **Jonas Stasiulevičius** — pirm., **Adomas Liačas** — vicepirm., **Nelida Leimontaitė** — sekr., **Jonas Zurba** — iždin., **Lionginas Zlotkus** — reviz. kom. pirm., **Kazys Šiaudkulis** ir **Emilija Liačienė** — rev. kom. nariai, **Albina Leimontienė** — ligonių lankytoja.

Temperley SLA aštuntojo skyriaus valdyba praneša, kad šiam skyriui gali priklausyti Susivienijimo nariai gyveną šiose vietovėse: Lomas de Zamora, Llavallol, Adrogue ir kitose prie Temperley esančiose vietovėse.

Pirm. **J. Stasulevičius**
Sekr. **N. Leimontaitė**

P. APOLONIJAI KOREIVIENEI liūdesio valandoje, mirus mylimam vyrui JERONIMUI KOREIVAI, reiškiame nuoširdžią užuojautą.

K. DEVEIKIS-PIPIRAS IR ŠEIMA.

BERISSO

GRAŽUS „NEMUNO" VAKARAS

Nežiūrint blogo oro, birželio 26 d. L. S. K. Dr-jos „Nemunas" suruoštame vakare prisirinko beveik pilna salė publikos. Ne tik visos vakaro išlaidos apsimokėjo, bet dar liko Dr-jos kasai gryno pelno 419,90 pesų.

Prieš pradedant vaidinimą, p. L. Ivoškevičius pasveikino susirinkusius, padėkodamas svečiams iš Buenos Aires ir Berisiečiams už skaitlingą dalyvavimą, nors ir tokiam blogam orui esant. Jis taip pat perskaitė vakaro programą ir pristatė Villa Lugano Lietuvių Centro atstovą Alfredą Ruplėną. Liet. Centro atstovas A. Ruplėnas kalbėjo savo organizacijos ir jos pirmininko J. L. Mičiūdo, negalėjusio dėl blogo oro ir kitų aplinkybių atvykti, vardu, pasveikindamas „Nemuno" Valdybą, visus narius ir taip pat visus berisiečius, kartu pareikšdamas dideles simpatijas nemuniečiams.

Po p. A. Ruplėno kalbos buvo suvaidinta dviejų veiksmų komedija „El secreto de Vicente Lopez", kuri publikai labai patiko. Vaidinimo pertraukos metu buvo mažų mergaičių klasiški šokiai ir deklamacijos. Šoko šios mergaitės: Marta Fernandez, Graciela Oliva ir Mirta Lathanzia. Po vaidinimo „Nemuno" Dr-jos pirm. J. Baubinas tarė padėkos žodį atsilankiusiems svečiams, kaip Alf. Ruplėnui, J. Každailai, Januškevičiams, Deveikiams ir kitiems iš Villa Lugano bei Susivienijimo ir visiems berisiečiams.

Po programos buvo šokiai, grojant „Nemuno" jaunųjų orkestrui iki ryto.

„Nemuno" Dr-ja nuoširdžiai dėkoja panelėms, pasidarbavusioms prie sandvičių paruošimo, būtent, Elenai Karvelytei ir Genei Aksimavičiūtei bei visiems, kurie bet kuo prie šio vakaro parengimo prisidėjo.

„Nemuno" rep.

„NEMUNO" VALDYBOS NUTARIMAI

Š. m. birželio 29 d. įvyko L. S. K. D. „Nemuno" valdybos posėdis, kuriame tarp kitų dalykų buvo nutarta: Organizuoti ekskursiją autobusais liepos 10 d. į S. L. A. rengiamą didingą vakarą šios organizacijos 40 metų sukakties proga. Vakaras bus Dr. V. Kudirkos Susivienijimo salėje, Lanus.

Liepos 17 d. nutarta surengti vaišes - lunch mergaitėms vaidintojoms, kurios vaidino ir kitu būdu prisidėjo prie birželio 26 d. surengto vakaro. Vyrams vaidintojams bus parengti bilietai su apsimokėjimu. Po vaišių, grojant orkestrui, bus bendri šokiai.

Pakviesti į Berisso S. L. A. vaidintojus suvaidinti dramą "Vagabundo" (Valkata). Diena bus numatyta pagal susitarimą.

Rugpiūčio 14 d. surengti L. S. K. „Nemuno" (buv. Vargdienio) 45 metų gyvavimo sukakties paminėjimą.

Rugpiūčio 17 d. užprašyti šv. Mišias Berisso bažnyčioje už visus mirusius "Nemuno" (buv. Vargdienio) kūrėjus.

Užbaigiant šios Draugijos 45 metų gyvavimo sukakties jubiliejinį mėnesį, nutarta rugpiūčio 21 d. surengti didelį vakarą, kuriame būtų pastatytas lietuvių kalboj vaidinimas. Po vaidinimo bus šokiai.

Nupirkti abudu Lietuvių Enciklopedijos tomus, kurie yra "A. L. Balso" redakcijoj ir vėliau užsisakyti kitus tomus. Taip pat nupirkti knygą "La Razon de mi vida", kada ji išeis lietuvių kalboje.

„Nemuno" rep.

* **Vietos laikraščiai** praneša, kad birželio 30 d. traukinio Tigre - Buenos Aires buvo suvažinėtas Juozas Sica, 51 metų amžiaus lietuvis. Jis dirbo kaip gelžkelietis.

KAIP NUSKANDINTAS KARO LAIVAS „BISMARCKAS"?

Vokietis C. D. Becker savo atsiminimuose plačiai rašo apie jūros kovą paskutiniam kare, kurios metu buvo nuskandintas garsus vokiečių kreiseris „Bismarck". Becker pažymi, kad „Bismarck" gynėsi vienas prieš 148. Vokiečių kreiserį jo nepaprastam žygyje iš Vokiečių jūros aplink Angliją pakeliui į Atlanto vandenyną puolė: 100 lėktuvų, 6 povandeniniai laivai, 21 minogaudis, 4 sunkieji kreiseriai, 7 lengvieji kreiseriai, 8 šarvuoti karo laivai ir 2 lėktuvnešiai. Vokiečių kreiseris ne tik gynėsi, bet ir pats puolė ir nuskandino didelį anglų kreiserį „Hood" su 1200 jūrininkų ir sužalojo ir išvedė iš rikiuotės visą eilę kitų laivų.

Reikia pripažinti, kad vokiečiai turi pagrindo didžiuotis „Bismarcko" kautynėmis.

STATYBOS DARBOVIETĖMS

Llavallol, Ituzaingo ir San Miguel reikalinga

1. Statybos dešimtininkai, (Capataz)
2. Mūrininkai,
3. Dailidės,
4. Stogdengiai ir kiti statybos darbininkai.

Krieptis **MILS Constructora**
Salta 596. T. E. 38-0042

INŽ. ANATOLIUS DIČIUS

Catamarca 126 — Quilmes FCNGR

FABRIKAMS IR GYVENAMIEMS NAMAMS

Paruošia planus ir vykdo įrengimo darbus.

* CENTRALINIS APŠILDYMAS (garo, vandens ar oro),
* SANITARINIAI ĮRENGIMAI, VANDENS SIURBLIAI,
* SKYSTOJO KURO IR GAZO DEGINTUVŲ INSTALIACIJOS
* VENTILIACIJA BEI DULKIŲ IŠTRAUKIMO SISTEMOS.

KUR SUSITIKSIME SU PAŽĮSTAMAIS ?

KAVINĖJE „K A U N A S"

Šeštadieniais ir sekmadieniais galima gauti šaltų užkandžių. Kitomis dienomis duodami įvairūs užkandžiai. Paruošiama vakarienė vestuvėms, jaunavedžių išleistuvėms ir kitiems subuvimams iki 200 žmonių.

Sav. *P. Vaitkevičius.*

Brasil 800 — 4 de Junio

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmlektu, fotografuojant **sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius** ir **parengimus.** Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — **Veltui.** Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „R E P O R T E R",
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)
T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

LIETUVIŲ SALĖJE, Brasil 835, Avellaneda,
KAS SEKMADIENĮ 2 ir 7 val PO PIET RODOMOS
ĮDOMIOS IR AKTUALIOS FILMOS
Vaikams ir suaugusiems.
Vaikams — $ 1,—. Suaugusiems — $ 2,—.

LIETUVIŲ DRAUGO KNYGYNAS
"E L R U B I"
c. AVELLANEDA 36, TEMPERLEY, (prieš pat aikštę).
Didelis knygų ir rašomosios medžiagos pasirinkimas.
Kainos pigios.
Priminus šį skelbimą, bus duodama 5% nuolaidos.

ALBERTO E. TIMINSKAS
COCHERIA „M I T R E"
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.
B. Rivadavia 718 — T. E. 22 - 2045 — Piñeyro

STATYBOS BENDROVĖ
M I L S
ARCHIT. M. IAKINI ir INŽ. L. STAŠAITIS
Salta 596, Cap. — T. E. 38 - 0042

Atlieka visų rūšių statybas k. a.: gyv. namų, industrijos patalpų ir kitas.

Stato gyv. namus pagal planą "Eva Peron" ir kitas ipotekines institucijas ir paruošia visą dokumentaciją minėtoms paskoloms gauti.

Paruošia visų rūšių statybinius projektus, planus ir skaičiavimus.

Perka ir parduoda įvairius statybinius sklypus.

Jeigu Tamsta galvoji statytis, pirmiausiai pasitark su mumis; techniškus patarimus duodame veltui.

Visais statybos reikalais kreiptis;
STATYBOS BENDROVĖ M I L S
Salta 596, Bs. As. T. E. 38 - 0042, darbo valandomis.

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodama medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos
Sav. **Antanas Šalčiūnas**
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* **PARDUODAMAS labai geromis** sąlygomis sklypas 13x28 m su nameliu Av. Marcos Avellaneda y Laubet, Lanus Oeste. Teirautis pas A. Preikšą, Humberto I 2370, 4 de Junio.

SVARBESNIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

* **Montevideo Liet. Kat. RADIO PUSVALANDIS** yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* **„ŽEMAITIJA".** Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

* **MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „H E N R Y".** Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: **Leandro N. Alem, 818, Banfield.**

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

MAX GRIGA
RADIO TECHNIKAS
Daro ir taiso radio aparatus. Paima ir pristato į namus pagal susitarimą, c. Japón 1687, Cerro, Montevideo.

* **MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES
taisau ir parduodu naujus.
NIKODEMAS LEIPUS
Cangallo 192, Temperley,
T. E. 243-4702

SKUBLAI PARSIDUODA

didelis ir patogus namas Kordobos kalnuose prie pat asfaltuotos gatvės. Duodami dideli palengvinimai. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į **Juozą Kondratą,** c. Parana 1724, Olivos.

ORKESTRAS "AMERIKA"

Groja vestuvėse, vakaruose šokiuose ir įvairiuose subuvimuose. **Lietuviams daroma** nuolaida.

Direktorius
ALGIS JARAMINAS
Carupa 1301 (Ruta 197)
Tigre

FIAMBRERIA ALEMANA
Mercado "Casal"
Yra visokių rūšių šaltos mėsos užkandžiams ir įvairioms progoms.
Sav. EDUARDO LUCZYNSKI
Perú 1840 — Avellaneda

HORACIO CZOP
KIBIRŲ FABRIKAS
(Baldes y Canastos)
vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam sméliui.
ISLETA 3317, Valentin Alsina
T. E. 20 - 9790

P i g i a i p a r d u o d a m a s ŽEMĖS SKLYPAS

esantis 6 — 7 gatvių kampe, Villa Sastre, Temperley. Yra vanduo, šviesa ir randasi netoli nuo kolektyvo. Teirautis "Laiko" redakc. ar administracijoj.

* **HORACIO E. CZOP** fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužiedotuvių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

KRAUTUVĖ „NARUŠIS
Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; **c. Unanue 6360,** Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

NAUJA RŪBŲ VLYKLA
A. G. Kevėžos,
c. Humberto I 2319, 4 de Junio (1 kvadra nuo liet. bažnyčios). Darbas atliekamas sąžiningai, kainos — ekonomiškos. Savi pas savuosius!

* **„LIETUVA"** Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: **Turismo Agencia, Florida 165** (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* **„PENSION LITUANA",** sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik $ 19,—

* **CONDOR HOTEL,** Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik **$ 19.**

RADIO TECHNIKAS
V. R A M A N A U S K A S
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64-4154

* **Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ Fabrikas**
SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS
Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000)
4 de Junio

„LAIKO" SPAUSTUVĖ
pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.
Kreiptis:
Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T.E. 20-9027

Imprenta de " L A I K A S "
Mendoza 2280 * Avellaneda

"KNYGŲ LENTYNA"
602 HARVEY STR.
DANVILLE, ILLINOIS
U. S. A.

Buenos Aires Avellaneda

NETRUKUS BUS ATIDARYTAS ARGENTINOS LIETUVIŲ MUZIEJUS

Birželio 26 d. Aušros Vartų Parapijos patalpose įvyko steigiamasis Argentinos Lietuvių Muziejaus Organizacinės Komisijos posėdis. Dalyvavo žinomas kolonijos veteranas p. Juozas Burdulis, Pramonininkų ir Prekybininkų Sąjungos pirmininkas p. Jonas Čikštas su Ponia, p. Antanina Mikelionienė, p. Kvirinas Runimas ir parapijos klebonas kun. Pranas Brazys MIC.

Muziejaus Organizacinė Komisija pasiskirstė pareigomis: pirmininkas p. Juozas Burdulis, vicepirmininkė ir reikalų vedėja p. Antanina Mikelionienė, nariai: p. Jonas Čikštas, p. Kvirinas Runimas ir kun. Pranas Brazys MIC. Reikalui atsiradus, Komisija pramato pasikviesti ir daugiau narių bei ekspertų.

A. Mikelionienė pranešė apie Muziejaus eksponatų rinkimo darbą, kuris sparčiai eina pirmyn. Surinkta keli šimtai vertingų tautodailės eksponatų, jų tarpe tikrų retenybių, siekiančių daugiau kaip 200 metų. Jau atspausdinti atitinkami kvitai, kurie duodami įteikiantiems vertingus eksponatus.

Juozas Burdulis padaro trumpą apžvalgą svarbesnių savo turimų eksponatų muziejui ir pasiūlo pradėti organizuoti pirmąsias muziejaus vitrinas.

Pramonininkų atstovas p. Jonas Čikštas padaro pranešimą apie numatomas gaminti muziejaus vitrinas bei kitus reikiamus baldus ir duoda naudingų minčių apie praktiškąjį šio darbo pravedimą. Ypač atkreipia dėmesį į reikalą populiarinti Muziejaus įdėją lietuviškoje spaudoje bei susirinkimuose ir įtraukti ko daugiau lietuviškųjų pramonininkų bei prekybininkų į šį kilnų bei didžios auklėjamosios reikšmės turintį visos kolonijos darbą.

Kvirinas Runimas kalba apie reikalą įtraukti kai kuriuos ekspertus į muziejaus organizavimo darbą ir siūlo ateityje duoti žymesniems vertingų eksponatų aukotojams specialius garbės pažymėjimus už išsaugojimą tautodailės vertybių.

Kun. Pranas Brazys praneša apie biagiamas įrengti Muziejaus patalpas ir pareiškia įsitikinimą, kad prie Muziejaus suorganizavimo kilniaširdiškai prisidės visi susipratę lietuviai: vertingų eksponatų savininkai, menininkai ir ypač mūsų prekybininkai bei pramonininkai.

Sekantis Komisijos posėdis įvyks liepos 17 d., šeštadienį, 17 val.

„BIRUTĖS" DRAUGIJOS ARBATĖLĖ

Šeštadienį, birželio 26 d. Lietuvių Salės svetainėje, Avellanedoje, Mergaičių ir Moterų Draugija „Birutė" surengė labai gražią arbatėlę artistų, suvaidinusių „Genovaitę", ir mažųjų šokėjų garbei. Prie skoningai paruošto stalo sėdėjo daug garbingų svečių, tarp kurių buvo lietuvių parapijos klebonas kun. dr. P. Brazys, MIC, „Birutės" Dr-jos Dvasios Vadas kun. dr. A. Kleiva, MIC, mažųjų ansambliečių vadovė p. A. Mikelionienė, suaugusių ir jaunimo teatro mėgėjų vadovas p. K. Runimas, Argentinos Liet. Prekybininkų ir Pramonininkų S-gos pirmininkas p. J. Čikštas su žmona ir dukrelėmis Eugenija ir Maryte bei sūnumi Jonuku, žymus svečias p. J. Burdulis, jaunųjų ansambliečių akordeonistas p. R. Runimas ir daug kitų. Vaišių metu kalbėjo „Birutės" Dr-jos pirm. p. O. Bagdonienė, sveikindama susirinkusius ir dėkodama visiems artistams už malonų dalyvavimą „Birutės" Dr-jos surengtame meno vakare. Kun. A. Kleiva padėkojo visiems už malonų meninių pajėgų įsijungimą į katalikišką darbą ir paskatino visus, ypač lietuviškąjį jaunimą įsijungti į kultūrinį darbą, kad Argentinos lietuviškoji kolonija iškiltų virš kitų Argentinoje esančių tautinių vienetų. „Birutės" Dr-ja įteikė savo pirmininkei p. O. Bagdonienei gražų tautinį albumą už didelį pasidarbavimą draugijos veikloje. Albumą p. O. Bagdonienė perdavė lietuviškame darbe daug nusipelniusiai p. A. Mikelionienei. Jį įteikė Birutė Sturevičiūtė. Jaunųjų ansambliečių akordeonistas p. R. Runimas palinksmino publiką gražia lietuviška muzika, o svečiai, pasivaišinę, skirstėsi dėkingi „Birutės" draugijai už surengtą pagerbimą.

VIEŠA PASKAITA

"Du šiaurės frontai atomų susidūrime" — tokia tema gen. Teodoras Daukantas liepos 18 d., sekmadienį, 12 val. (tuoj po pamaldų) skaitys viešą paskaitą. Paskaita bus Lietuvių Salės svetainėje. Visi kviečiami dalyvauti.

Visuom. Sekc. pirm.

PAŠVENTINO NAMĄ

Liepos 3 d. Aušros Vartų bažnyčioje buvo gedulingos šv. Mišios už a. a. Jurgį Remeikį, mirusį pereitais metais. Mišias užprašė jo brolis ir brolienė p. p. Remeikiai. Ta proga p. p. Remeikiai surengė pietus ir pašventino savo naują namą, esantį Aldecoa ir Garcia gatvių sankryžoje, Piñeyro. Namo ir siuvyklos šventinimo apeigas atliko kun. P. Garšva. Pamaldose ir šauniuose pietuose dalyvavo nemažas būrys p. p. Remeikių giminių ir artimųjų.

P. DOMININKO GALINAIČIO IŠLEISTUVĖS

P. Domininko Galinaičio išleistuvės įvyko p. p. Jono ir Filomenos Kinderių namuose. Dalyvavo pats Domininkas su savo žmona Agota, duktė Janytė, sūnus Karolis ir artimieji giminės. Į išleistuves buvo pakviestas ir kun. dr. A. Kleiva MIC, kuris palinkėjo p. D. Galinaičiui laimingos kelionės ir kartu pasveikino jo dukrelę Janytę vardinių ir gimtadienio proga. D. Galinaitis išvyko į JAV-bes liepos 1 d.

MR. HICKS LIETUVIŲ SALĖJE

Pagarsėjęs „stebukladaris" ponas Hicks kurį laiką buvo Buenos Aires visuomenės dėmesio centre. Su jo „stebuklais" buvo supažindinta Aušros Vartų parapija, tiek lietuviai, tiek ir vietiniai, ispaniškai suvaidinant to paties vardo komediją liepos 4 d. Lietuvių Salė buvo pilna vietinių ir lietuvių, kurie turėjo skanaus juoko, žiūrėdami įdomios komedijos. Vaidino ne tik vietinis jaunimas, bet pagridinėse rolėse buvo ir teatro aktoriai. Be to, dar pasirodė kun. V. Šimanskio Accion Catolica choras bei kitos parapijos organizacijos. Vakaro parengimu rūpinosi ir jam vadovavo kun. J. Margis MIC.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems dalyvavusiems bei prisidėjusiems prie tvarkos ir programos išpildymo Tėvų Dienos minėjime, ypatingai kun. P. Garšvai už paskaitą, Šventos Cecilijos chorui su dirigentu muziku V. Rymavičium už dainas, p. Leonorai Martinėnaitei už pianu skambinimą, Temperley „Aušros" choro nariams — p. A. Vaišvilaitei, p. p. I. Valantinavičiui, V. Giedraičiui, A. Zlotkui ir V. Bartuliui už taip jautriai suvaidintą vaizdelį „Kur tūkstančiai žūsta", taip pat kitais būdais pasidarbavusiems p. p. Valantinavičienei, Deveikiui, Jakubkai, Misiūnui ir kt.

A. L. Jaunimo Dr-jos V-ba

RADIO VALANDĖLEI AUKOJO

Liet. Radio Valandėlei „Lietuvos Aidai" aukojo šie mūsų tautiečiai:

$ 50: Ona Budrevičiutė.

$ 20: Povilas Mainonis.

Aukotojams, parėmusiems radijo bangomis skambantį lietuvišką žodį, nuoširdžiai dėkoja

Liet. Radio Valandėlės V-bė

TAUTIŠKAI DĖKOJA

Visiems, pasidarbavusiems liūdnų birželio sukaktuvių minėjime: Tėvams Marijonams už iškilmingas pamaldas ir salės davimą nemokamai, Šv. Cecilijos chorui ir jo vadovui muzikui V. Rymavičiui už giedojimą bažnyčioje bei salėje ir už „Lietuvos Aidų" specialias transliacijas, Mergaičių ir Moterų „Birutės" Dr-jai už ženklelių prirengimą ir segiojimą, kalbėtojams — kun. T. Daukantui, p. I. Padvalskiui, p. J. Čikštui ir laišką pasiuntusiai A. L. Susivienijimo Valdybai, p. K. Runimui už pastatymą scenoje jo paties parašyto veikalo „Laisvės kaina" ir dramos vaidintojams, taip gabiai suvaidinusiems — p-lėms M. Derenčiutei, N. Povilonytei, p. p. A. Matukui, J. Jankauskui, A. Bagdonui, L. Šiauliui, K. Černiauskui ir R. Runimui, p. A. Jablonskytei už grimavimą, p. E. Runimienei už sufleriavimą, o taip pat visiems tautiečiams, taip skaitlingai dalyvavusiems minėjime, nepaisant lietingo oro ir tuo parodžiusiems tikrą lietuvišką dvasią, nuoširdžiai dėkoja

L. I. C. A. Valdyba

* **Liet. Radio Valandėlė**, kad netrukdytų Susivienijimo 40 metų sukakties šventės, įvykstančios liepos 10 d., savo parengimą nukėlė į liepos 18 d.

* **Vladas Veselauskas**, ARLB Centro Valdybos vicepirmininkas, „Laiko" ir kitų lietuviškų laikraščių nuolatinis bendradarbis, birželio 27 d. šventė savo vardo dieną. Jaukioje vakarienėje, kurią ta proga p. p. Veselauskai surengė, dalyvavo p. p. Šantarai, Norkai, Vl. Šimoliūnas ir kt. Savo bendradarbį sekančią dieną nuvyko pasveikinti ir „Laiko" redaktorius.

* **Jonas Remeikis**, turįs didelę siuvyklą Aldecoa y Garcia, Piñeyro, birželio 24 d. atšventė savo vardines ir gimimo dieną. Jo pasveikinti buvo susirinkę p. p. Remeikių artimieji ir draugai. Jų tarpe dalyvavo kun. K. Černiauskas, p. Palionienė, Zablockis, Galeckai, Černiauskai, C. Castro Rabuñal su sūnum ir kt.

* **Vytautas Miliauskas** liepos 3 d. šventė savo 18 metų sukaktį. Ta proga jo tėveliai p. p. Miliauskai savo namuose Dock Sude, surengė šaunias vaišes, kuriose dalyvavo didelis būrys jų giminių ir artimųjų bei jaunojo Vytauto draugų.

* **Vladas Palačionis**, stiklo apdirbimo fabriko dalininkas, birželio 27 d. šventė savo vardines. Ta proga jį pasveikinti susirinko gražus būrelis jo artimųjų draugų.

* **Jonas Šimkevičius** birželio 24 d. šventė savo vardo dieną. P. Jadvyga Šimkevičienė tai progai surengė jaukią vakarienę, kurioje dalyvavo E. ir St. Rukšėnai, E. Šimkevičius su žmona, M. ir K. Baranauskai, E. Marcinkaitė ir kt.

ŠEIMOSE

NAUJOS ŠEIMOS

Ona Budrevičiutė ir Juozas P. Šveiteris liepos 3 d. su religinėmis apeigomis Aušros Vartų bažnyčioje sukūrė lietuvišką šeimą. Santuokos liudininkais - svotais buvo Teofilė Miliauskienė ir Antanas Šeštakauskas. Po religinių apeigų bažnyčioje vestuvių puota buvo Lietuvių Salėje. Vestuvėse dalyvavo virš 200 jaunavedžių giminių ir draugų, kurie jauniesiems sunešė gražių bei vertingų dovanų ir palinkėjo laimingo gyvenimo. Jaunavedžiai povestuvinei kelionei išvyko į Capilla del Monte, Kordobos kalnuose. Grįžę apsigyvens p. p. Budrevičių naujuose namuose, Val. Alsinoje.

Zuzana Bruna Beigaitė ir Algirdas Ignas Kamarauskas birželio 3 d. Aušros Vartų par. bažnyčioje sukūrė lietuvišką šeimą. Santuokos liudininkais buvo Luisa Maslionytė Mankuvienė ir Matas Mackevičius. Po religinių apeigų bažnyčioje šaunios vestuvių vaišės buvo Susivienijimo Dr. V. Kudirkos salėje, kur dalyvavo didelis būrys jaunavedžių giminių ir draugų. Jauniesiems buvo senėsta daug gražių dovanų ir palinkėta saulėtų ateities dienų.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Irena Izabelė Bandžiutė, Zuzanos Izabelės Graibutės ir Juliaus Bandžių duktė, buvo pakrikštyti Aušros Vartų liet. bažnyčioje birželio 26 d. Krikšto tėvais buvo Vytautas Daratėnas ir Vilma Aldona Graibūtė, Juozas Vaitkevičius ir Rosa Židelytė.

Laimutė Elena Jaunytė, Felicijos Masiulytės ir Zigmo Jaunių duktė, birželio 27 d. buvo pakrikštyta Aušros Vartų bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Elena Masiulytė ir Vytautas Namikai.

* **Petras Karavaitis ir Regina Bružiks**, latvių tautybės, susižiedavo liepos 3 d. Sužieduotuvių vaišės, dalyvaujant būreliui artimųjų, buvo p. p. Bružikų namuose.

* **Joana Matusevičiūtė ir Česius Stankūnaviičus** liepos 10 d. susižieduoja.

SERGA

* **Joas Rymavičius**, uolus Šv. Cecilijos choro narys, kuris laikas sirguliuoja. Gydytojų prižiūrimas gydosi namuose.

* **Klemensas Briedis**, gyv. Praga 671, Piñeyro, kuris laikas sirguliuoliuoja ir gydosi namuose. Pažįstami ligonį gali aplankyti.

* **Bronius Bauža**, kuris prieš kiek laiko turėjo operaciją ir buvo jau besveikstąs, neseniai vėl yra stipriai susirgęs ir paguldytas Evitos poliklinikoje, Lanus.

***Karolis Šeškus** turėjo rankos operaciją. Operacija pavyko ir ligonis baigia sveikti savo namuose, Val. Alsina.

A. ✝ A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

PALAIDOTAS V. KAŠKONAS

Po nepavykusios tulžies operacijos birželio 29 d. mirė Vaclovas Kaškonas, 49 metų amžiaus. Velionis buvo gimęs Alovėje, Alytaus apskr. Argentinon atvyko 1929 m. Gyveno nuosavuose namuose, c. Florida 1779, Villa Diamante. Su religinėmis apeigomis, kurios buvo atliktos Aušros Vartų bažnyčioje, palaidotas Sarandi kapinėse birželio 30 d. Paliko liūdesyje žmoną Marija Bäublytę Kaškonienę ir sūnų Artūrą.

MIRĖ J. DEGULIS

Jonas Degulis po sunkios ir ilgos ligos atsiskyrė su šiuo pasauliu birželio 14 d. Velionis buvo gimęs 1897 m. gruodžio 6 d. Liepojuje, Latvijoje. Lietuvoje vedė Veroniką Keblytę ir 1927 m. atvyko Argentinon. čia dirbo įvairius darbus, o paskutiniu metu ilgesnį laiką buvo namų prižiūrėtojas (portero), Güemes 3169, Bs. Aires, Palermo rajone. Prieš mirtį buvo aprūpintas šv. Sakramentais ir birželio 15 d. su religinėmis apeigomis, kurias atliko kun. K. Černiauskas, buvo palaidotas Flores kapinėse. Dideliame nuliūdime paliko žmoną Veroniką, brolį Alfonsą, pusseserę Zosę Šidlauskaitę Jankauskienę, svainį Kėblį su žmona ir daug draugų.

PO OPERACIJOS MIRĖ J. MEŠKAUSKAS

Po sunkios operacijos birželio 25 d. mirė Jonas Meškaukas. Velionis buvo gimęs 1899 m. spalio 20 d. Praščiūnų km., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr. 1927 m. Kovarske vedė Konstanciją Budnikaitę ir tais pačiais metais išvyko Argentinon. Sekančiais metais atsikvietė ir žmoną. Ilgą laiką dirbo mėsos apdirbimo fabrike, o paskutiniu metu valdiškame fabrike. Iš savo santaupų buvo pasistatęs namą c. Erescano 1822, Val. Alsina. Birželio 26 d. su religinėmis apeigomis palaidotas Sarandi kapinėse. Nuliūdime paliko žmoną Konstanciją, ištekėjusią dukterį Stasę Hemade su vyru ir Joaną Oną.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión Nº 4289
Tarifa Reducida
Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams $ 30.—, pusm. $ 17.—, vienas nr. $ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

10 de Julio — VII Metai, Nr. 119

ŠV. CECILIJOS CHORAS

liepos 18 d. 17.30 val. (sekmadienį) Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, rengia

DIDELĮ VAKARĄ

Liet. Radio valandėlės naudai. Programoje: linksma komedija ir Šv. Cecilijos mergaičių choro dainos.

Po programos — šokiai.

Visi kviečiami savo atsilankymu paremti „Lietuvos Aidus".

LIETUVIŲ VYČIŲ SĄJUNGA liepos 24 d., šeštadienį, 21(9) val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, rengia

LINKSMĄ ŠOKIŲ VAKARĄ

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti ir lietuviškai pasilinksminti.

ARGENTINOS LIETUVIŲ PREKYBININKŲ IR PRAMONININKŲ SĄJUNGOS LAIK. VALDYBA

nuoširdžiai kviečia visus tautiečius, pasireiškiančius prekybos ar pramonės srityse, į pirmąjį Sąjungos

VERMUTHĄ-LUNCH,

rengiamą suartėjimo ir glaudesnio susiorganizavimo tikslais.

Vermuthas įvyks 1954 m. liepos (Julio) 31 d. 19 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Po Vermutho šokiai.

Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto pas Laik. Valdybos narius.